3-a Jaro, N-o 123—124 APERAS SEMAJNE 5. Februaro 1927

ESPERANTO JE LA SERVO DE L' TUTMONDA PROLETARO

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

Redaktanto: E. LANTY 14, Avenue de Corbéra, Paris-XIIe	Sidejo de Ekzekutiva Komitato de SAT 23, Rue Boyer, Paris-XXe	Administranto: R. LERCHNER Colmstrasse 1, Leipzig O 27

SENNACIISMO JE PRAKTIKA VIDPUNKTO

Pridiskuti ĉu la tuta mondo sennaciiĝos post pli malpli longa tempo — post unu aŭ du jarcentoj — tio povas havi nur spekulativan intereson. Sed la proletoj, kies vivo estas ĉiutage minacata de la naciisma politiko, devas prikonsideri la demandon je tute aktuala vidpunkto.

Tion ni provu fari, ekrigardante al la nunaj problemoj, kiujn ĉiutage priparolas la jurnaloj el la tutmondo. Ekzemple, la usona imperialismo estas nun same vigle atakata en la gazetoj de revoluciaj partioj, kiel en tiuj de la naciistaj, eksterusonaj partioj. Ĉu tio ne estas iom stranga?

La problemo povas esti starigata jene: Ĉu la usona imperialismo iom post iom englutos la malfortajn ŝtatojn, kiuj najbaras ĝin; ĉu ĝia ekspansia potenco senĉese disvastiĝos? Unuvorte, ĉu Usono finfine superregos la tutan amerikan kontinenton, de markolo Bering, norde, ĝis la terpinto Horn, sude?

Kaj ĉu tio estas indiferenta aŭ ne por la laborista klaso? Ĉu ĉi lasta devas batali, militi por defendi la "sendependecon" de la ŝtatetoj, kiuj provas tra la tuta kontinento evoluigi, ĉiu aparte, nacian burĝaron, kaj konsekvence naciecan ideologion?

Por vidi pli konkrete la problemon, ni ekrigardu malantaŭen, ĝis la mezo de l' lasta jarcento. Ni vidas, ke Usono milite forprenis de Meksikio vastan regionon, kiu konsistigas nun la ŝtatojn Teksas, Arizona, Nov-Meksikio kaj Kalifornio. Kaj post kiam Usono venkis Hispanion kaj forigis tute ĝian regadon el Ameriko, la usona imperialismo antaŭeniras pli rapide al la sudo. En 1903 ĝi kaptas la kanalon de Panama kaj larĝan zonon ĉirkaŭ ĝi per dispartigo de Kolombio. Poste okazas intertrakto kun la respubliko de Nikaraguo en 1915 per kiu Usono akiras la superregadon sur la financoj de tiu ŝtateto kaj la ekskluzivan privilegion konstrui kanalon tra la istmo de Nikaraguo.

Necesas ankaŭ mencii, ke per diversaj financaj intertraktoj Usono fakte superregas la respublikojn de Haiti kaj de Santo Domingo.

Kaj nun la longdaŭra konflikto, pli kaj pli akriĝanta, inter Usono kaj Meksikio alvenigas nin al la aktuala punkto de l' giganta problemo. Ĉu la Meksikia Laboristaro havas intereson defendi "sian" landon kontraŭ la usona imperialismo? Ĉu la viv- kaj laborkondiĉoj de la laboristoj el la ŝtatoj formitaj el la terpartoj jam "rabitaj" el Meksikio de Usono estas pli- aŭ malpli bonaj ol tiuj de la meksikiaj laboristoj?

Por respondi tute precize al ĉi lasta demando necesus posedi informojn, kiuj tute mankas al ni. En Meksikio kaj la menciitaj ŝtatoj estas bedaŭrinde neniu SAT-ano, kaj eĉ se estus tie kelkaj, ili eble ankaŭ preferus priparoladi politikajn okazintajojn, ol informi pri siaj vivkondiĉoj.

Ni emas tamen pensi, ke ne ekzistas granda diferenco inter la sorto de la laboristoj usone regataj kaj tiu de la laboristoj meksikie regataj.

Almenaŭ ni scias, ke en Meksikio kreiĝas nun nacia burĝaro, nacia kapitalo, kiu provas liberiĝi je la fremda kapitalo. Kaj, sekve, por la meksikia Proletaro la demando estas jena: ĉu estas saĝe, ke ĝi preferu esti ekspluatata per fremda kapitalo aŭ nur per la nacia?

Se ekzistus en Meksikio sennacianoj, certe ili tiele prezentus al si la demandon. Kaj ili same certe respondus: ni ne konsentas helpi al la enlanda, nun kreiĝanta burĝaro, por defendi ĝiajn profitojn kontraŭ la atakoj de la usona kapitalo; ni pretas partopreni nur unu batalon: la klasbatalon; ĉiu alia batalo estas nur trompo kaj mensogo; ni deklaras laŭte nian deziron unuiĝi *kun* la usonaj laboristoj por klasbatali, por forigi ĉian ekspluatadon kaj ĉiujn landlimojn — kaj nian malkonsenton militi nacie *kontraŭ* niaj usonaj samklasanoj.

Jes ja tiele parolus sennacianoj.

Nun ni demandas: ĉu same parolas ĝenerale la gvidantoj de la laboristaj partioj? Ĉu estas vera la diro de tiuj, kiuj asertas, ke ĉiu revoluciulo estas ankaŭ sennaciulo, ke tute ne necesas priparoli kaj instrui sennaciismon?

Povas esti, ke la sennacieca ideologio ne havas ŝancon kapti la spiriton de la amaso. Povas esti, ke ni vidos, same kiel en 1914, ankoraŭ kelkfoje la popolamasojn lasi sin peli en patriotajn buĉadojn. Ni ja scias kiom forta estas la nacieca ideologio, kiom indiferentas la Laboristaro pri nia kulturmovado, kiom malmulte da internaciistoj konsentas ellerni esperanton. Sed ĝuste pro tio ni opinias, ke la SAT-anoj devas sin gardi, devas *ĉiarimede provi eviti* la partoprenadon en naciecaj militoj. Kaj pro tio ili unue devas ĉiam prikonsideri ĉiujn aktualajn problemojn je la sennaciisma vidpunkto, por ne lasi sin trompi kiel la amaso.

Ne necesas esti profeto por ekvidi, ke la internaciistoj trovos ankoraŭ belajn pretekstojn por pravigi la partoprenadon de la proletoj en la venontaj militoj naciecaj. Ni ankoraŭ ne forgesis, ke en 1914 la francaj internaciistoj emfazis, ke la

Laboristaro havas intereson defendi la demokration kontraŭ la germanaj aŭtokratio kaj militarismo. Kaj la germanaj internaciistoj argumentis, ke la socialistaro devas defendi la kulturon kontraŭ la carismo ktp. Oni ne dubu, ke morgaŭ ŝamaj mistifikaĵoj povos ankaŭ efiki por trompi la simplan popolon.

Se SAT sukcesos atingi, ke, ĉe la venonta milito, ĝiaj anoj estu malpli facile trompeblaj ol la aliaj proletoj, nu, nia Asocio estos bone plenuminta sian edukan taskon.

Sed, mi ripetas, necesegas por tio, ke ni kutimiĝu pli kaj pli konsideri ĉiujn faktojn, ĉiujn okazontaĵojn je sennaciisma vidpunkto. *E. Lanty.*

Kelkaj historiaj notoj pri Meksikio

Dum 50 jaroj usona kapitalo povis facile eniri Meksikion, speciale de 1876 ĝis 1909, kiam Diaz regadis kiel absoluta mastro. La eksterlandaj potencoj povis ricevi de li ĉion deziratan.

Sed jam en 1908 komenciĝis agitado kontraŭ la fremduloj, speciale kontraŭ la usonanoj. La registaro estis pruntedoninta al "Onklo Sa'ĉjo" Golfeton Magdalena por militŝipara haveno kaj nun la popolo postulis nedaŭrigon de la prunto. La registaro devis obei, samkiel al la postulo, ke la fervojistoj ĉiuj estu meksikianoj. Unu jaron poste, Diaz reelektiĝis kontraŭ la popola volo per la helpo de l' armeo kaj de mono, kaj la venkita kandidato, Madero, komencis revolucian agadon.

Usono subtenis la revoluciulojn materiale kaj fine Madero triumfis kaj fariĝis prezidanto. Sed, ne ricevinte de li, kion ĝi atendis, Usono helpis al liaj kontraŭuloj kaj milito rekomenciĝis kaj Madero estis mortigita.

Poste Huerta iĝis prezidanto; li estis malŝatata de Woodrow Wilson, kiu prezidentiĝis en Usono tiutempe. La guberniestro de la meksikia ŝtato Coahuila (Koaŭila) levis la revolucian standardon kaj Usono helpis lin. Dume, Huerta, diboĉa soldataĉo, incitis Usonon, kiu ŝipe almilitis la havenon Vera Cruz, aprilon 1914. Carranza akre protestis, ke Usono ne rajtas invadi por puni Huerta'on. Fine Huerta estis forpelata kaj iris en Usonon, kie li baldaŭ mortis.

En oktobro 1914, la usonaj soldatoj estis forigitaj de Vera Cruz kaj Carranza, nomita de la revoluciuloj "Unua Ĉefulo", estis konsiderata fakte kiel reganto.

La usonaj imperialistoj malkontentiĝis pro la konstantaj militoj en Meksikio kaj serĉis taŭgan por si homon, kaj trovis lin en la persono de F. Villa, ruza kaj samtempe sangema revoluciisto. Komenciĝis nova epoko de batalado; post unu jaro Villa estis venkita. Estante malkontenta kontraŭ Usono, li invadis ĝian ŝtaton, Nova Meksikio, kie li elmontris siajn kutimajn fiagojn.

Tiam generalo Pershing (Perŝing) estis sendata al Meksikio, spite la protestoj de Carranza. Usono respondis, ke ĝi agas laŭ sepdekjara intertraktado por protekti landlimojn kontraŭ ruĝhaŭtuloj. La "puna" ekspedicio eniris ĉiam pli suden. Carranza malkonfesis la antikvan traktadon, postulante la tutan foriron de Pershing kaj ordonante al siaj soldatoj ataki la usonanojn, se ili irus pli suden. Kunpuŝo okazis, en kiu la meksikianoj venkis kaj Pershing estis alvokata Usonon.

La konstitucio meksikia de 1917 starigis leĝon, ke la subteraj riĉaĵoj estu nacia proprajo, kontraŭ kiu la usonaj milionuloj ankoraŭ direktas siajn pretendojn. Carranza bone komprenis ĉition, ankaŭ, ke Eŭropo malestimas meksikianojn kiel malsuperan rason. Do, li sin turnis al Centra kaj Suda Ameriko kun sugesto de unuiĝo hispan-amerika. La alvokitoj ĝoje akceptis la ideon, vidante en ĝi protekton kontraŭ la imperialismo usona.

En 1920 devis okazi reelekto de prezidanto kaj denove la popolo revolucie ekscitiĝis. Carranza estis mortigata kaj Obregon elektita. Usono helpis al tiu lasta, sed fine li abdikis kaj la nuna prezidanto Calles alprenis la prezidseĝon. Li daŭrigas la sendependecan politikon komencitan de Carranza kaj Obregon; li malpermesas ĉian ajn eksterlandan influon, ĉu de kapitalistaj registaroj, ĉu de Sovetio, kvankam la meksikianoj festis la alvenon de Kollontai post ŝia forpelo el Usono.

La leĝo pri la subtero funkcias depost la 1-a de januaro 1927 kaj la permesoj por trabori, se ili ne estos denove konsentataj antaŭ tiu dato estos nuligataj, tio spite la minacoj de la imperialistoj alilandaj.

Grava malsano de hispana Ameriko estas la konstanta perarmea ŝanĝo de la registaro; tio trafas nun Nikaraguon, kie batalis la du familioj de Chamorro kaj de Sacasa por la prezidanteco, ambaŭ promesantaj multon al la lastatempe formiĝanta Laborista Federacio kaj, post elekto, rompantaj ĉiujn promesojn. Nun atendas la Federacio plifortiĝon sian por antaŭmeti kandidaton propran, laŭ la ekzemplo de Meksikio.

Kio nun malbone efikas sur la ekonomian vivon de Meksikio estas la senvaloriĝo de l' arĝento. Oni memoru, ke Meksikio estas la unua produktanto de la blanka metalo jam de jarcentoj.

Tiu skizeto helpu laŭeble la legantojn de "S-ulo" kompreni la minacan situacion en kiu nun baraktas Centra Ameriko.

Laŭ raporto de *Jesus Amaja*, esperantisto — ne SAT-ano.

NORVEGIO

La situacio sur la merkato de laborforto

En la lasta tempo estis malmultaj kaŭzoj por konfliktoj. Depost la grandaj bataloj kaj la lokaŭto en printempo de la jaro 1926, la laboristoj estas katenitaj per longdaŭraj tarifkontraktoj kaj estas prenita de ili ĉia agadolibereco. La sindikatistoj gvidis lokan strikon en Odda-Tyesedal. La laboristoj postulis pli bonan reguligon de la libertempoj, kaj ili plene sukcesis.

La batalo en Malmo senŝanĝe daŭradas. La entreprenistoj ne sukcesis funkciigi kun helpo de strikrompantoj la produktadon. La simpatio de la enloĝantaro turnis sin al la strikantaj sindikatistoj. Oni supozas, ke la fabrikdirektoraro nun post preskaŭ du jaroj deziras interkonsenti kun la laboristoj. La strikantaj laboristoj intertempe trovis laborojn ĉe kamparanoj kaj tiel pli bone povas elteni la strikadon.

Senlaboreco

La nombro de la senlaboruloj estas hodiaŭ jam 14 000 en nur Oslo. Dum la lastaj semajnoj la urbo okazigis publikajn helplaborojn, per kiuj povis esti okupataj 3000 laboristoj. Restas tamen ankoraŭ 11 000 senlaboruloj, kaj la nombro certe grave plialtiĝos. La komunumaj helplaboroj estas tre mizere salajrataj, tial ili efikas kiel salajropremo (instigo al malaltigo de salajro). La dumhora salajro estas 60 eroj.

Unuecoceladoj

Lastatempe koncentriĝis la intereso de la reformistaj sindikatoj al la unuecemo, kiu ekzistas inter la socialdemokrata laboristpartio kaj norvega laboristpartio. Estas nun preskaŭ certe, ke okazos interkonsento inter ambaŭ partioj, kaj ke estas fondota unueca partio.

Por ebligi ĉi unuiĝon eĉ la socialdemokrata Laborist-Internacio deklaris sian konsenton al dumtempa eksiĝo. Pro ĉi celo Frederiko Adler troviĝis en Oslo, por helpi al efektivigo de nacia unuiĝo de ambaŭ politikaj partioj en Norvegio. Ĉi nacia unuiĝo verŝajne baldaŭ efektiviĝos sur la bazo de la socialdemokrataj ideoj.

La faŝista revolucio en Litovio

En 115-a n-o de *Sennaciulo* mi skizis la karakteron de l' estinta demokratio en Litovio, kiu, ĝenante la laboristan movadon, lasis liberajn manojn al la reakciularo. Tiu ĉi ne dormis. Preparinte la spiriton de la civitanoj per siaj mensogoplenaj gazetoj, farinte provprezentadon dum manifestacio de faŝistaj studentoj, la 21-an de novembro, havante ĉe sia flanko la gvidantaron de l' armeo — la reakcio efektivigis nokte,

la 16—17-an de decembro, militistan revolucion en la tuta lando. En la ĉefurbo Kaŭnas estis arestataj la dormantaj ministroj. Taĉmentoj de militistoj dispelis la malfruan kunsidon de l' parlamento, arestinte la prezidantaron, poste ankoraŭ kelkajn deputitojn de l' socialdemokrata frakcio.

La 17-an de decembro la tuta popolo prepariĝis solene por festi la 60-jaran jubileon de l' prezidanto de l' Respubliko d-ro Grinius, sed kiam la feliĉa gratuloto vekiĝis matene kaj ekrigardis tra la pordo, li vidis sian palacon ĉirkaŭita de faŝista gardistaro kun nudaj bajonetoj. Kirasitaj aŭtomobiloj promenadis tra la urbo, rajdadis taĉmentoj de stultaj soldatoj, komandataj de faŝistaj oficiroj, kaj la abundaj flugfolioj anoncis la *sensangan revolucion,* kiu renversis la antaŭan "bolŝevikeman" reĝimon kaj savis la patrion el la ungegoj de "minacanta komunista revolucio". Kiel diktatoron oni proklamis faŝiston, majoron Pleĥoviĉ, kaj kiel militkomandanton de Kaŭnas — la redaktoron de faŝista gazetaĉo "Volo de l' Popolo" s-ron Grigaliunas - Glovacki, kiuj ambaŭ estis antaŭsemajne malliberigitaj de l' antaŭa registaro kaj nun liberigitaj.

Sed al malkaŝa diktatoreco ne fidis la reakciuloj — do ili komencis ludi komedion — ŝajnigi laŭleĝecon. Elpostulinte abdikskribon de l' arestita ministraro, ili starigis sian propran, kiun la Prezidanto de l' Respubliko d-ro Grinius konfirmis (verŝajne sub minacoj) kaj samtempe mem abdikis (18-an de dec.).

La 19-an la parlamento elektis novan prezidanton de l' Respubliko — naciiston A. Smetona — *"laŭleĝe",* kvankam la kunsidon ĉeestis ne eĉ duono el la parlamentanoj, dum la leĝo postulas ĉeeston de plimulto por elekto de prezidanto. Tiel ŝajne finiĝis la faŝista diktatoreco.

La abdikintaj ministroj kaj arestitaj parlamentanoj estis reliberigitaj. Sed ĉu gravas por ni tio? Gravas: *kio okazis en la laboristaj kvartaloj?* Arestoj, arestoj, arestoj! Laŭ burĝaj gazetoj, dum la unua tago estis arestataj 150 "komunistoj" en la lando; ĝis la 21-a de decembro la nombro kreskis ĝis 250. Ne miskomprenu min — komunisto ĉe ni oni nomas ĉiun, kiu ne estas faŝisto. Militistoj okupis ĉiujn laboristajn redakciojn, ĉiujn profunuiĝejojn, brute malordigante la dokumentojn, serĉante materialon por novaj arestoj. Kioma nombro da arestitoj estas nun, estas malfacile diveni — almenaŭ ne malpli ol 500. Stariĝis militista juĝo. Kvar laboristoj estis *kondamnataj al morto:* 1. *K. Pozela,* laŭ burĝa gazetaro, prezidanto de C. K. de Lit. Kompartio; 2. *J. Greifenberger,* iliadire aktivulo de I. R. H.; *R. Černy,* iliadire organizinto de komunista terorista rondeto; 4. *K. Giedrys,* iliadire prezidanto de Unuiĝo de Lit. Kom. Junularo.Leginte la verdikton, la mortigistoj disiris por festi la sanktan Kristnaskon kaj, post gajaj diboĉoj la 27-an de decembro, ili ordonis mortpafi siajn viktimojn.

Honoron al la martiroj de la Laborista Ideo!

Ankoraŭ multaj atendas la saman sorton. Jen la sensanga revolucio!

La faŝista teroro trapasas Litovion

Kaj la nova registaro triumfas. Ĝenerala faŝista sekretario Turati kaj la faŝistoj de Latvio kaj de aliaj landoj sendis gratulojn kaj bondezirojn al la batalantoj "kontraŭ malordaj tendencoj". Ĉi tiuj afable respondis kaj Italio pliampleksigas sian reprezentantaron en Litovio, deklarante, ke Litovio estas pli proksima al la faŝista koro, ol aliaj Baltaj ŝtatoj.

Parlamento ludas komedion. La ŝtata gazeto skribas ankoraŭ, ke l' nova registaro serĉos rimedojn por *ŝanĝi la konstitucion,* por ke ĝi donu pli da rajtoj al la registaro. Onidire, estos nuligata la ĝenerala voĉdonrajto. Pro la milita ŝtato en la tuta lando, pro la milita cenzuro, ĉio estas "trankvila"; nenia laborista gazeto, nenia laborista movado, nenia klasbatalo! La tuta lando estas kontenta pro la okazintaĵoj, laŭ la burĝaj gazetoj. Unuvorte, venis la regno de dio sur la litovan teron.

Kaŭnas, 8. 1. 27. *Unu el multaj.*

Laborvivo en Palestino

En Palestino, kiu estas lando malgranda kaj malriĉa, pro manko de akvo kaj karbo, ne povas esti disvastigata fabrika industrio. Tial la klaso de fabriklaboristoj forestas. La ĉefa vivrimedo de Palestinano, arabo, estas la tero. Sed la situacio ŝanĝiĝis antaŭ 10 jaroj. Granda enmigrado de hebreoj, 2000 homoj enirintaj ĉiumonate Palestinon, kreis en mallonga tempo ĉirkaŭ 100 koloniojn kaj grandan urbon, Tel-Avivo (Printempa Monteto), je la bordo de la maro[1].

[1] Mi parolos nur pri Hebreaj laboristoj ĉar arabaj ne estas organizitaj kaj tial mi ne povas doni pri ili precizaĵojn.

Nun estas klare, ke laboristoj de Palestino dividiĝas je du ĉefaj grupoj: 1. Konstruistoj, 2. Terlaboristoj.

La unua grupo, konstruistoj, vivas kune kaj havas unu komunan kason. La anoj de tiaj "Gdudoj" (Batalionoj) laboras 8 horojn ĉiutage, ricevante, simpla laboristo — 20—25 piastrojn (20 piastroj = 1 dolaron), profesiisto — 50—80 piastrojn. La mono eniras en la komuna kaso, kaj la administracio zorgadas pri la bezonoj de siaj laboristoj — anoj. Tiel, ili enkondukas en la vivo la konatan devizon *"donu laŭ kapableco kaj ricevu laŭ bezono".*

La plej granda "Gdud Haavoda" (Laborbataliono) estas ĉe Jerusalemo. En pli multe ol 50 dometoj loĝas ĉirkaŭe 500 gelaboristoj. Pli malgrandaj estas ĉe Tel-Avivo kaj Haifa.

Dum la 10 lastaj jaroj la situacio de ĉi "batalionoj" estis bona, sed pro la ekonomia krizo, kiu venis kune kun la ĉeso de la enmigrado, en komenco de 1926, ĝi ekmalboniĝis kaj tial la labormovado estas nun malhelpata.

Krom tiaj "batalionoj", la laboristoj estas ankaŭ organizitaj en t. n. "Kvuco"j, kiuj prezentas grupon el 20—30 laboristoj, ordinare aro de samprofesianoj. Ili ankaŭ vivas komune.

Eĉ laborista arabo, kiu pro siaj primitivaj bezonoj kontentiĝas per 10—8 piastroj ĉiutage, ne povas tamen konkuri kun la "batalionoj", ĉar reciproka helpo de batalionanoj kaj modernaj maŝinoj starigas ilin ekster ia konkurado, dum al la "Kvuco" la konstanta konkurado de araboj tro malutilas. Nun oni gvidas grandan propagandon interhebreoj kaj araboj por t. n. "Ahdut Haavoda" (Kunigo de Laboro).

Pli bona estas la situacio de la dua grupo — terlaboristoj. Inter ili estas du kategorioj, a) Laboristoj memstaraj, laborantaj sur la terpeco ricevita de *Keren kajemet le-Israel* (Hebrea Nacia Kaso) kaj b) la taglaboristoj ricevantaj laboron de la vilaĝanoj. Kvankam la laboristo en kolonio ne ricevas pli ol 15—18 piastrojn ĉiutage, li tamen havas la sekvantajn profitojn: 1. La vivo en kolonio estas pli malkara ol en urbo, 2. la fantomo de senlaboreco ne staras post liaj ŝultroj kaj 3. araboj ne povas konkuradi kun hebrea laboristo en vilaĝo.

La plej grandaj komunaj kolonioj estas: En-Harod Tel-Josef (nomita tiel je la memoro de Josef Trumpeldor, la heroo de la defendo de Galileo) kaj Kfar-Jeheskel. Ili estas nun la modelaj kolonioj en Palestino, laŭ ilia fruktnaskeco kaj vivordo. Kvin jarojn antaŭe tiu ĉi distrikto estis unu granda marĉo, loko de nekuracebla malario. Sed per neordinara sindono de la pioniroj-laboristoj, kiuj kun danĝero por sia vivo sekigis la marĉojn, nun tie ĉi estas ia Edeno.

Kaj fine jen interesinda detalo. En urboj kiel en vilaĝoj, ne nur la laboristoj gepatroj vivas kiel unu "Rondo familia",

sed ankaŭ la infanoj. La sistemo de la komuna edukado de la infanoj estas enkondukita en la komunaj kolonioj kaj "batalionoj" de Palestino laŭ vidpunktoj ideaj kaj praktikaj. La patrino estas tre okupata per malfacila laboro kaj ŝi ne havas nek eblecon nek tempon doni al ŝia infano la bezonatan zorgadon, dum en la vartejoj, kiuj estas mastrumataj laŭ la plej modernaj principoj, la infano ricevas bonegan kaj sanan edukadon.

Konstruistoj, terlaboristoj kaj oficistoj estas ĉiuj anoj de Ĝenerala Hebrea Laboristorganizo, kiu havas ĉirkaŭe 25 000 membrojn kaj reprezentas proksimume 20% de la Hebrea loĝantaro en Palestino. Ili eldonas ĉiutagan gazeton *"Davar"* (Vorto), kiu aperas en 10 000 ekzemplerojn kaj estas unu el la plej riĉaj gazetoj en Palestino.

P. Hein, esperantisto —ne SAT-ano
Achva, *Jerusalem*.

Vartejo ĉe la tria ŝtata Tabakfabriko en Kremenĉug

Preskaŭ en ĉiu pli aŭ malpli granda fabriko, aŭ laborejo, kie laboras nur patrinoj-laboristinoj, ekzistas vartejo por iliaj infanoj. Plej ofte ĉi infanejo lokiĝas en estinta palaco, domego aŭ kastelo de eks-kapitalisto. Kompreneble, ke la ejo estas vasta kun grandaj helaj ĉambroj kaj kun aliaj akcesoraĵoj necesaj. La priservantan oficistaron pripagas la administracio de l' entrepreno kaj ankaŭ parte la sindikato, kies membroj estas la laboristinoj de ĉi entrepreno. Krome, la lab-medicin-oficejo donas ĉiujn necesajn instrumentojn higienajn, diversajn konsilojn, receptojn por la malsaniĝintaj infanoj aŭ patrinoj kaj kontrolas ĝian

Dum la manĝado

agadon kaj funkciojn. Tiamaniere la infanoj estas diversflanke plene prizorgataj kaj la morteco inter ili fariĝas malofta.

Kiel modelon de infanejo mi penos priskribi la infanejon ĉe l' 3-a ŝtata tabakfabriko en Kremenĉug.

Kiel sciate, la plej malsaniga kaj danĝera por la sano estas la laboro en kemi- kaj tabak-industrioj. En la lastaj plej ofte laboras patrinoj, kiuj mem devas nutri kaj prizorgi siajn infanojn. Por ne allasi difekti la infanojn per la tabakpolvo kaj aliaj malpuraĵoj, oni la infanojn diversajn forprenas de l' patrino dum ŝia laboro, kaj nur post la laboro kaj kondiĉe ke forestu tabak-polvo kaj ceteraj malpuraĵoj oni allasas ŝin al la infanoj. Se ŝi havas suĉ-infanon, oni al ĝi allasas ŝin, ĉiutrihore, post ŝia forlaso de ĉia malpuraĵo kaj vestiĝo per blanka mantelo.

Pri la infanejo mem. En ĉiu vartejo troviĝas proksimume 35—45 diversaĝaj infanoj; 2—4-jaraj, 18; 1½—2-jaraj, 9; 1—1¼-jaraj, 7; suĉ-infanoj, 7.

Dum la promenado

La infanojn oni nutras trifoje dum tago: 1e) matenmanĝo je la 9-a konsistas el kafo kun lakto, bulko kun kakao kaj butero; 2e) tagmanĝo je la 12-a konsistas el du porcioj: a) lakta supo, b) kazeaĵoj diversaj; 3) vespermanĝo konsistas el tri porcioj: a) barĉo (supo), b) kotletoj, c) deserto. Ĉiu infano ricevas po 1200 kalorioj dum la tago.

Priservas la 35—45 infanojn: 1) 3 edukistinoj-pedagoginoj, 2) 2 fratinoj-higienistinoj, 3) 1 gvidantino, 4) 1 kuracistino de infan-malsanoj, 5) 1 lavistino, 6) 1 kuiristino, 7) 2 purigistinoj. Entute 11 personoj prizorgas nian vartejon[1]. Kiel konstateble, unu persono zorgas kvar infanojn. Kvankam la soveta registaro nun severe enkondukas "la reĝimon de l' ŝparemo", tamen por la infanoj — la fundamento kaj la estonto de l' homaroĝi ne ŝparas ...

La patrinoj alportas la infanojn je la 7-a horo matene kaj forprenas ilin hejmen post la fino de l' laboro. En la tabak-fabriko, la laboristinoj laboras nur 7 horojn, tiamaniere je 2—3-a horo posttagmeze, la patrinoj rajtas forpreni siajn infanojn.

Jenaj ĉambroj ekzistas en la vartejo: 4 dormoĉambroj, por ĉiu aĝo aparta dormejo; 4 ĉambroj por ludado; 1 komuna manĝoĉambro; 2 ban-ĉambroj kaj 1 patrin-anguleto, kie la patrinoj povas ĝui liberan tempon kaj nur rigardi siajn infanojn, sed ne alpaŝi en malpura vestaĵo.

S. Goldfeder (5778), "Esperanto", Kremenĉug[2].

[1]) Estus ankaŭ tre interese ekscii pri la respektiva salajro de ĉiu persono. — *Red.*

[2]) *Noto de l' aŭtoro:* Mi petas pri alsendo de ĉiu gazeto, kiu eventuale represis mian artikolon.

Jubileo-Ĉeno[1])

Rattray (Glasgow) 2 mk. g. alvokas K-dinon Jarova (Bogorodsk), Lasserre (Ivry). — *Jeleznjakov* (Sverdlovsk) 1 rubl. invitas: Pichler (Wien), Friedrich (Markranstädt), Petzold (Netzschkau), Floss (Glauchau), Zscherper (Meissen), v. d. Heid (Dortmund), Morgenthal (Andrimont), Capoulade (Cette), Juan Matas (Palma de Mallorca), Greif (Odessa), Zirjanov, Korjakovcev, Vlasov, Melentjev, Besednih, Koĵevnikov, N. Korjakoveev, Panjŝin (Urala landparto). — *Lab. Esp. Klubo* (Glasgow) 8/6 ŝil. alvokas Lab. Esp. Klubo (London). *Franz k. Emmi Bauer* (Gablonz) 40 kr. ĉek. alvokas K-dinojn Grete Jäkel (Bad Schlag), Anna Bouda (Nieder-Hanichen), F. Lustinetz (Bodenbach). — *Lustinetz* (Bodenbach) 30 kr. ĉek. — *"Galmor"* 1 ŝil. aŭstr. — *Letsch* (Bratislava) 2,50 kr. ĉek. — *Kazakeviĉ* (Andiĵan) 0,85 rubl. — *Winkler* (Wien) 0,50 ŝil. aŭstr. — *Kotzinger* (Wien) 1 ŝil. aŭstr. — *Pichler* (Wien) 1 ŝil. aŭstr. — *Aresti* (Bilbao) vegetarano 6,40 peset., invitas ĉ. esp. vegetaranojn sekvi la ekzemplon. — *Potysz* (Karvinna) 10 kr. ĉek. — *Kahlert* (Waltersdorf) 2 mk. g. alvokas Goth k. Melzer. — *Bauer* (5664) 5 fr. fr. — K-dino *Noel* (memore je Währing) 25 fr. fr. — *Sender* (Barcelona) 5 peset. — *Borrell* (Barcelona) 3 peset. — *Späth* (Dachau) 5 mk. g., alvokas J. Füssl (Salzburg, Gaswerkgb. 27). — K-dino *Morgan* (Bournemouth) 2/6 ŝil. — *Machek* (Radkyne) 5 kr. ĉek. — *Frank* (Motovilia) el mia esp.-kora honorario 1 rubl., alvokas ĉ. esp.-korajn lab-antojn por gaz., doni parton el honorario al SAT-kaso. — *Manning* (Manchester-Longsight) 2/6 ŝil. — *Rublev* (Odessa) 1 rubl. invitas Gek-dojn Yelland (Konstantinoplo). — *Sadykov* (Leningrad) 1 rubl. k. invitas ĉ. siajn gekoresp-antojn. — *Ŝubin* (Sverdlovsk) 1 rubl. alvokas K-dinon B. Neznaeva (Ĉelabinsk), Kantoroviĉ k. Kokŝarskij (Sverdlovsk). — K-dino *A. Favreau* (5885) 5 fr. fr. — *Mathieu* (Montluçon) 0,29 mk. g. — *Bienjavskij* (Chicago) 2,50 dol. — *Wotschke* (745, Dresden) 1,50 mk. g, alvokas Barreira (Loanda) k. Mokrecov (Oranienbaum). — *Fehér* (Bratislava) 12,50 kr. ĉek. — *Maxian* (Bratislava) 5 kr. ĉek. — *Sima* (Bratislava) 5,25 kr. ĉek. — *Air* (Manchester) 1 ŝil. — *Saratov-aj SAT-anoj* 5 rubl., invitas geedzojn Yelland (Konstantinoplo), Eberle (Pokrovsk). — *Bauer* (Innsbruck) 10 ŝil. aŭstr. — *Wutte* (Strasbourg) 2,50 fr. fr. — *Gedai* (493, Halle) 2 mk. g. — *Valentiner* (Bad Reichenhall) 2,50 mk. g. alvokas K-dojn en Freilassing. — *Ryĵij* (Poltava) 1 rubl. — *Olejnik* (Poltava) 1 rubl. — *Jubel* (Crimmitschau) 0,85 mk. g. — *Gracia Galan* (Colombelles) 9 fr. fr. — *Braun* (Leipzig) 0,50 mk. g. — *Muravkin* (Berlin) 2,10 mk. g. alvokas Gek-dojn en Berlin precipe Bennewitz, Barthelmess, Schulze, Sproeck, Vildebrand, Kottke k. Smotricky. — *Sterzenbach* (Essen) 1 mk. g. alvokas Poluŝin (Irkutsk). — *Kovaĉs* (Nové Zamky) 7,50 kr. ĉek. — *Valeŝ* (Trutnov) 17 kr. ĉek. — *221* — 15 kr. ĉek., *Pápay* (Bratislava) 17,50 kr. ĉek., Wakonigg (Köflach) 1 ŝil. aŭstr. — *SAT-grupo* (Vladivostok) 2 rubl., invitas la SAT-anojn en Harbin, Ŝanhaj k. Tokio. — *Hamon* (Joinville) 10 fr. fr.

[1]) Vidu la n-on 100 de "S-ulo".

LENIN

(Je la 3-jara datreveno de lia morto, 21. Januaro 1923)

Sur la limoj de du mondoj — Eŭropo kaj Azio, ĉe la antaŭeniro al la nova epoko, aperis li, kiun neniam laciĝos laŭdi nek Oriento, nek Okcidento.

Paroli pri Lenin — estas paroli pri la sorto de l' Laboristaro, pri du militoj kaj tri revolucioj, kiujn travivis la rusa Proletaro sub la gvidado de Lenin; estas paroli pri tricentjara sklaveco de la rusa popolo, kiu ĉesis nur antaŭnelonge.

Eĉ pli — paroli pri Lenin estas paroli pri la batalo por liberigo de l' tutmonda Laboristaro, pri imperiisma milito kaj pri la semoj de l' tutmonda revolucio, kiujn ĝi semis; pri la komenco de l' ribelo de la subpremitaj popoloj; pri la nova homaro, pri la nova epoko, kies travivantoj ni ĉiuj estas.

Ĉar en la nomo "Lenin" estas unuigita ĉio, kion ĉiu klasa grupo laborista volas meti en sian liberigan devizon.

Estas en la mondo malmultaj, kiuj laŭ varmanimeco egalus al Lenin. Oni povas lin aŭ malami per ĉiuj fortoj, vidante ĉe li ĉion, kio ribeligas popolojn kaj klasojn, kio forpelas la trankvilan epokon de socia "paco kaj konsento" — aŭ lin amegi, same per siaj ĉiuj fortoj, ekflamiĝante ĉe tiu-ĉi nomo, lin benante sur barikadoj kaj sur la morta kampo de la lasta batalo.

Lenin estas ĉieestanta: ĉie, kie ni ekvidos la sanktan ribelemon, la deziron batali por pli bona estonteco, la malamon al siaj klasaj malamikoj — tie estas Lenin. Kantis pri li Orienta paŝtisto:

"Super astroj levinte sian kapon,
Lenin tuj ekvidis tutan mondon;
Lia saĝo estas granda kaj nekomprenebla;
Li nin gvidis nelonge
Kaj lia regado estis kvazaŭ fajro,
Kiuj al unuaj donas lumon kaj varmon,
Al aliaj flamon.
En ĉi flamo forbrulis lia vivo,
Kiun li mem bruligis en la fajro de amo."

La rusa kamparano opiniás, ke tute ne mortis Lenin, ke li ĉiam vagas tra la vilaĝoj de vastega Rusio kaj ĉie pliordigas la regadon de l' sovetoj, punante tiujn, kiuj ne timis malplenumi lian testamenton.

Kaj li vere ne mortis. Li eterne vivos en la koroj de la tutmonda Laboristaro kaj kamparanaro, en la koroj de ĉiuj, kiuj ankoraŭ suferas kaj malsatas. Li eterne vivos en siaj verkoj — tio, kion ni nomas "leninismo" ĉiam gvidos tiujn, kiuj batalas por la laboristaj interesoj, kiuj konstruas socialismon. Ĉiu datreveno de lia morto estas por ni tempo, por enrigardi la tutan travivitan jaron — ĉu ni bone plenumis dum ĉi tempo liajn dezirojn, ĉu ni ne foriris de tiu vojo, kiun li destinis?

Kara gvidanto! Viaj adeptoj bone kaj ne disigite iras laŭ via vojo; viaj ideoj paŝon post paŝo almilitas la mondon!

P. Kirjuŝin, Minsk.

EL BRITIO

Privilegiataj laboristoj

For de mi la penso laŭdi la kapitalistojn; mi celas nur elmontri, ke kelkiuj el la anglaj laboristoj laboras ĉe bonaj kondiĉoj (kompare kun aliaj) kaj estas mia opinio, ke la Tutlaboristaro povus ĝui tiajn laborkondiĉojn.

Ĉirkaŭ 11 kilometroj for de la urbo Birmingham, troviĝas la kakao-kaj ĉokolado-fabriko de Cadbury Fratoj. Ĝi estas lokita en kampar-ĉirkaŭaĵo, tute malsimila je la aliflanko de Birmingham, nomita la "Nigra regiono", pro la fumego kaj malpuraĵo eljetataj de la multaj ferfandejoj, ĥemio-fabriko, minejoj, ktp.

Ĉe la kakao-fabriko estas preskaŭ 11 000 laboristoj, kiuj elektas anojn al 130 diversaj komitatoj, kaj ĉiu komitato elektas anon en la konsilantaron. La konsilantaro elektas la samajn nombrojn da reprezentantoj kiel la direktantaro por kunvenoj, en kiuj oni diskutas pri laborkondiĉoj, saneco, pureco, libertempoj, salajroj, teknikaj aferoj, edukado ktp. Estas notinde, ke la direktantaro rekonas kaj ne malobeas la metiistajn unuiĝojn kaj iliajn morojn kaj regulojn.

La fabrik-ĉambregoj estas larĝaj, altaj kaj heligataj per fenestroj grandaj. Kelke da oficejoj enhavas arbetojn, palmojn ktp.

Distradaj kampoj ampleksas pli ol 40 hektarojn kaj estas taŭge aranĝitaj por la plej modernaj sportoj: kriketo, piedpilkoludo, hokeo, teniso, naĝado ktp. Somere gelaboristoj dancas dum la tagmanĝa horo sur la parketoj.

Laboristoj ricevas pension, kiam ili fariĝas 60-jaraj kaj la laboristinoj 55-jaraj. La firmo kaj la gelaboristoj kotizas saman sumon al la Pensia Kaso.

La kontistoj 16-jaraj *povas* ĉeesti lernejon dum du duontagoj ĉiusemajne kaj *devas* ĉeesti unu duontagon. La lecionaro estas tre liberala kaj ĝenerala: aritmetiko, historio, civitaneco, scienco, arto ktp.

Estas ankaŭ Junula Klubo por diversaj distroj kaj amuzoj.

Kompreneble en tia medio estas malfacile propagandi niajn kontraŭkapitalismajn ideojn. Nur idealistaj homoj povus en tiaj kondiĉoj okupiĝi kaj klopodi por ŝanĝi la nunan mastrumsistemon. La SAT-anoj estas tiaj homoj, ĉu ne?

Roberto (7840).

PRI "BARBARAĴOJ EN SOVET-SIBIRIO

En Sibirio mi loĝas jam multajn jarojn kaj ĉevale vojaĝis tra ĝi ĉirkaŭ 1000 kilometrojn, vizitinte multajn urbojn kaj vilaĝojn en Tobolska, Enisejska kaj Irkutska gubernioj. Mi sufiĉe bone konas la vivon de rusaj vilaĝanoj eĉ en tia neatingebla "barbarejo", kia estas la regiono de elfluejo de rivero Enisejo (nordokcidenta Mongolio trans Sajanoj). Nun mi loĝas ĝuste en mezo de Sibirio, en Irkutsk kaj atestas: 1. gazeto "Sovet-Sibirio" menciita en n-o 3 de *Sennaciulo* en Irkutsk ne estas eldonata tie. N-o 100 de samnoma gazeto presata en Novosibirsk havas nek unu linion pri la okazintajo (drinkemo monstra, kiam oni ne sukcesis bandaĝi ĉiujn viktimojn). La numero aperis la duan de majo, estis postfesta kaj tial havas nur unu folion. 2. Pri la kontraŭepidemiaj superstiĉoj rakontitaj de "Münchener Zeitung" (nudaj knabinoj ĉirkaŭplugas minacatan de l' epidemio vilaĝon) en Sibiriaj vilaĝoj mi, nek iuj el miaj konatoj, ion aŭdis.

"Ruĝan gazeton" de Tomsk mi ne trovis (n-o ne menciita), sed mi estas konvinkita, ke tia noto en la gazeto aŭ ne ekzistas, aŭ estas

Fama kemiisto D. Méndeléeff — Sibiriano
1834—1907

fantazio, ŝtelita de l' kronikisto el verkoj de malnova rusa verkisto-etnografo Melnikov, kiu ŝatis antaŭ 70 jaroj rakonti kuriozaĵojn el moroj de rusaj skismanoj rifuĝintaj en sovaĝaj praarbaroj. Cetere en jaro 1926 Sibirio ĝenerale epidemiojn ne havis.

3. Pri malkulturo. Balaganska gubernio tute ne ekzistas. Sed apud Irkutsk estas urbeto Balagansk. Ĉirkaŭ 40 kilom. de Balagansk estas vilaĝo *Mjatljaevo*, kiu havas 120 mastrumejojn kun 470 homoj, lernejon kun 42 lernantoj kaj specialan poŝtiston, K-don *Klepnikov*.

Li regule dufoje dum semajno liveras ĉiujn poŝtaĵojn al kaj de najbara poŝtoficejo Konovalovo. Do oni ne povas diri, ke "ili ne

konas eĉ petrololampon kaj vespere sidas ĉirkaŭ fajro, bruligante pintorĉojn" kaj ke homoj kun gazetoj nur okaze trafas la vilaĝon. La irkutska gazeto "La potenco de laboro", n-o 219, ne havas tian noton. 1500 kilometrojn de Irkutsk en Minusinsk aperas alia "Potenco de laboro", sed mi ne sukcesis vidi ĝian n-on 219.

4. Pri "vagisteco" (ruse "ĥuliganstvo"). En Rusio ĉi vorto estas uzata nur de la jaro 1905 kaj nomas diversajn diboĉagojn kaj maldecajojn (bruo, ofendoj ktp.), kiujn faras precipe junuloj pro superfluo da malbone direktita junula energio. La agoj ofte kaŭzas neintencitan malutilon. La vorto *ĥuligan* estas angla (en London tiel estas nomataj stratâj rabistoj). Ĥuliganstvo tre disvastiĝis en Sovetio kaj tial oni entreprenis gazetan agitadon kontraŭ ĝi kaj altigis punon pro ĝi. Jen kial dum 2—3 monatoj de l' jaro 1926 la notoj (ofte hiperbolaj) en gazetoj estis multaj kaj same oftiĝis juĝprocesoj kontraŭ ĥuliganoj "modelaj". Tia juĝo okazis en vilaĝo Miĥaljovo (22 kilom. de Irkutsk) kontraŭ 14 junuloj, kiuj dum noktoj kun harmoniko vagis tra stratoj, bruegis, diboĉis, ofendis virinojn, malpurigis pordon de vilaĝestrejo ktp. Rezulte kelkaj el la 14 "ĥuliganoj" trafis malliberejon por 1, 3 kaj 5 monatoj. — Rakontoj pri "ĥuliganoj" ofte kaŭzas ĉe ni rideton, kiu nun direktiĝas kontraŭ "Münch. Zeitung", viktimo de nescio. Vere, ke kulturo de sibiriaj vilaĝoj ne estas alta. Tamen ĝi estas tute sufiĉa por klubigi multajn vilaĝajn preĝejojn kaj indigni kontraŭ kapitalista milito. Ĉiuj ĉi informoj estas oficiale certigataj kaj tial devas esti represitaj de "Münch. Zeitung".

M. Krjukov, financa inspektoro
en nomo de ĉiuj irkutskaj SAT-anoj.

Rukavicin, prof. de Irkutska universitato; *Ignatijev*, librotenisto de ĉefpoŝtejo de Irkutsk; *Ĥrebtovskij*, literaturisto, *Krotov*, instruisto. *Munzijrev*, poŝtisto; *Dvojlackij*, redaktoro de "Potenco de laboro".

IA "SENNACIULO"

Li nomiĝas Joseph Klems kaj naskiĝis en Düsseldorf (Germanio). En 1914 li transkuris el la germana armeo kaj aliĝis al la franca fremdula legio. Pro sia braveco li rapide rangaltiĝis kaj fariĝis armea trezoristo. En tia posteno li friponadis, transkuris el la franca armeo kaj estis en Maroko bonakceptata de Abd el Krim. Tie li rapide atingis la rangon de ĝeneralstaba ĉefo! Li gvidis kelkajn batalojn kontraŭ la francoj kaj hispanoj. Dum li militservis por Abd el Krim li nomigis sin *El Hadj Aleman*. Sed post la venko de la franca armeo li estis kaptata. Nun li sidas en malliberejo kaj baldaŭ estos juĝata de milita tribunalo en Meknes (Maroko). Verŝajne mortpuno atendas lin.

Almenaŭ li ne mortos trompita, kiel la milionoj da "heroj", kiuj oferis sian vivon por "sia" patrio. Kredeble nur monhavemo kaj aventuremo instigis lin esti praktika sennaciulo. Kaj pro tio li ne estas honorinda. Cetere vera sennaciulo ja ne estas El Hadj Aleman, ĉar li ne estas esperantisto.

Honorinda sennaciulo estas nur tiu, kiu pretas oferi sian vivon ne por ia ajn nacio sed por la liberigo de sia klaso, por la sennaciigo de l' mondo — kaj kiu ellernis la mondlingvon kaj ĝin praktikadas.

☆ DISKUTEJO ☆

Ĉu Marx eraris?

En la n-o 93 de "S-ulo", luelie starigis la supran demandon. Tio liveris al kompetentaj marksanoj bonan okazon por defendi kaj klarigi la marksismon. K-do Lucien Revo respondis per serio da artikoloj, kiuj ĝenerale trovis bonan akcepton ĉe la Legantaro.

Starigante tian demandon, luelie celis ĉefe plivigligi en niaj vicoj la intelektan vivon, la kritikemon kaj pensomemstarecon. Estas ja fakto, ke tro da K-doj kredas je la marksismo kvazaŭ religiuloj kredas je la biblio. Tia konstato certe ne plaĉus al Marx mem, kiu, iun fojon, pikparole deklaris: "...Sed mi ne estas marksisto!..."

Li sendube jam konstatis, ke kelkaj disĉiploj liaj ne rilatas sufiĉe kritikeme al lia teorio. La marksismo ja ne devas fariĝi nediskutenda dogmo. Necesas male kompari senĉese la doktrinon kun la faktoj, por kontroli ĉu ĝi pravas aŭ ne.

Tion faris K-do Revo. Li kolektis faskon da argumentoj, kiu povas esti akceptata kiel sufiĉa (ni ne diras senmanka) pruvaro pri la praveco de l' marksismo. Komprenehle la argumentaro de K-do Revo ne povas forigi ĉian dubon, ĉian demandosignon. Sed estas same pri ĉiuj aliaj tezoj kaj teorioj.

La demando, kiun respondis K-do Revo, rilatis nur al unu punkto de l' marksismo. Temis decidi ĉu koncentriĝas aŭ ne la kapitalo en kelkajn manojn. Ekzistas kontraŭuloj de Marks, kiuj volonte konsentas kun li pri tiu punkto, sed tre forte malkonsentas alian punkton, nome la historian materialismon.

La demando: "Ĉu Marks eraris?", ne estas do sufiĉe vaste pridiskutita. Tial luelie prezentas hodiaŭ al la Legantaro de "S-ulo" la komencon de ĉapitro el idealista verko, per kiu ili konatiĝos kun la argumentoj de kontraŭmarksisma tezo. Ni avertas, ke ĝi estas iom longa, abstrakta kaj sekve ne senpene komprenebla. La legantoj devos streĉi sian komprenpovon. Des pli bone! Se la SAT-anoj volas vere kleriĝi, ili ne devas timi iom da peno.

Sciencon oni ne vendas, klerecon oni ne mendas, *diras proverbo. Oni do komprenu, ke samkiel gimnastikulo devas ekzercadi siajn muskolojn por fariĝi forta kaj vigla, same devas ni ekzercadi nian intelekton por fariĝi kompren- kaj juĝkapablaj.* Red.

*

"La antiidealisma sofismo de K. Marks"

"Por la socia produktado de siaj vivrimedoj, la homoj, diris K. Marks, necese devas havi difinitajn interrilatojn, kiuj *estas sendependaj de ilia volo:* interrilatojn de produktado, kiuj respondas al difinita stadio de malvolviĝo de iliaj produktaj materiaj fortoj. La tuto de tiuj produktaj interrilatoj formas la ekonomian strukturon de l' socio, la realan bazon sur kiu stariĝas iu jura kaj politika superstrukturo de l' socio kaj al kiu respondas sociaj kaj difinitaj formoj de konscio. La produktokondiĉoj de la materia vivo fiksas *"in globo"* (maldetale) la socian, politikan kaj intelektan evoluon de l' vivo. *Ne estas la konscio de la homoj, kiu determinas ilian staton, sed ilia socia stato, kiu determinas ilian konscion*[1]*)".*

Kiel oni vidas, tie estas malkonsento pri ĉia rolo de la spirita forto en la estigo de l' homaj okazintaĵoj. La sentoj, la ideoj, la idealo havas nenian propran efikon, ne havas ian realan influon en la vivo: ili estas nur la iluziaj ŝajnoj de materia kaŭzaro (fortaro) sur kiun ili ne havas efikon. Estas la profitemo, la materia profitemo, la ekonomia profitemo, kiu regas la mondon.

Tio estas la temo, kiu famiĝis sub la nomo de materialista koncepto pri la historio. Ĝi estas tiu, kiun Engels, la alia *alter ego* (alia mi mem) de Marks, resumis jene: "La efikantaj kaŭzoj de tia aŭ alia metamorfozo aŭ revolucio socia *ne devas esti serĉataj en la cerboj de la homoj* —, sed en la metamorfozoj de la produktado kaj de la interŝanĝado[2])".

Ni ekzamenu la valoron de tiu aserto.

*

Unue tuj ni rimarku, ke ĝi sin apogas sur metaforo, sur metaforo anstataŭanta la realon kaj pri kiu oni rezonas kvazaŭ temus pri la realo mem. Fakte, ne ekzistas *superstrukturo* socia. Ekzistas nur metafora kaj metafizika esprimo, senpruva kaj propraĵuĝa imago, kiu ĝuste supozas, sofisme, tion, kion temas pruvi, nome: la neekziston de l' idealo kaj la diecon de l' materio. —

Certe, la homo ne estas pura spirito, kaj liaj ideoj, kiel liaj sentoj, larĝe spertas la influon de la materia medio en kiu ĝi movas sin, de la ekonomia reĝimo en kiu li vivas. Sed, kiom ajn forta kaj sentebla estas tiu influo, ĝi tamen ne estas ekskluziva, ĝi ne estas ĉiopova. "La homo ne vivas nur per pano". Li havas aliajn interrilatojn ol la ekonomiajn. Li havas aliajn bezonojn ol la materiajn. Kaj se li estas, kiel oni diras, "filo de besto", lia naturo malproksimas de la besta simpleco, kiu pravigus — iagrade — la materialisman tezon. Lia naturo estas malsimpla. Li havas, krom siaj materiaj bezonoj, amajn bezonojn. Li havas intelektajn bezonojn. Unuj kaj aliuj partoprenas — aŭ povas partopreni — en la reagoj, kiujn li donas al la medio kaj atestas pri lia rango en la gradaro de l' vivo.

La homo ja ne estas "ia simpla egoista besto". Li estas *nature* sociema, *li naskiĝas sociema kiel ĉiuj duseksaj bestoj* kaj tiel fariĝas pli kaj pli *sociema*, t. e. altruistema kaj samtempe egoistema.

Li estas efektive racidotita, t. e. rezonkapabla; li povas percepti abstraktaĵojn kaj kunordigi siajn abstraktajn ideojn.

(Daŭrigota.)

---

[1]) Karl Marx. "Zur Kritik der Politischen Oekonomie, Vorwort p. V.

[2]) F. Engels. "Herrn Dührings Umwälzung der Wissenschaft."

SENNACIULA RADIO-PAĜO

SAT-RADIO-FAKO

Laŭ la rezolucio akceptita en nia VI-a Kongreso pri esperanto kaj Radio, kreo de Radio-fako en SAT estas bezona.

Starigo de tiu fako ne plu povas esti prokrastata, ĉar multaj demandoj devas esti tuj solvataj. Ekzemple: Ĉu ni devas kunlabori kun la neŭtrala internacia Radio-Asocio aŭ ĉu ni devas fondi *Laboristan Radio-Asocion?* Aliparte, ĉu tiu Radio-fako ne estus taŭga ligilo inter la diverslandaj laboristaj Radiokluboj? Ĉu per senĉesaj interrilatoj, nia Radio-paĝo ne povus esti pilbonigota?

Plie, kunlaborante, ni povus verki popularan esperantan Radio-literaturon. Mi jam preskaŭ finis ampleksan Radio-vortaron esperanto-esperantan. — Tuj poste, mi komencos verki popularforme "ABC de Radio". Sed certe, nia eldon-kooperativo zorgos pri la presado de tiuj libroj, nur se ĝi konstatas, ke nia Radio — movado estas vigla kaj ampleksa.

Mi do petas, ke tiuj, kiuj volas helpi al starigo de nia Radio-fako, tuj sin turnu al K-do Nicollet, kiu provizore zorgos pri tio, ĝis la elekto de faksekretario.

Li ankaŭ jam kolektas la nomojn de la SAT-radioamatoroj, kiuj ĉeestos la VII-an Kongreson en Lyon. *H. N.*

*

ESPERANTA RADIO-KALENDARO

Ĝenevo (760) m). La esperanta kurso, kiu okazis ĉiumarde je la 20 h. 30, ĉesis. Sed de ia 6-a de januaro tiu kurso okazos ĉiujaŭde, je la 20 h. 20. *(5495.)*

Breslau. — La ĉi tiea Radio-stacio pere de Laborista Esperanto-Klubo disaŭdigis pri komenca esperanta-kurso. La Laborista Radio Klubo bone subtenas nin kaj por ĝiaj membroj komencis la 6-an de decembro apartan kurson. Instigajn P. K. sendu al: *Arbeiter-Radio-Klub,* K-do Przybilski, Margarethenstr. 17, IV, *Breslau I.* *(Thielking.)*

Minsk. — El Minska Radio-stacio, je la nomo de Sovnarkom de Blankrusio, dufoje en monato, lunde je la 17.20 M. E. T. okazas disaŭdigo de Esperanta Radio-Gazeto — Ondlongo 900 metroj. K-doj el eksterlando kaj Sovetio skribu pri aŭdeco. Ankaŭ ne forgesu pri konstanta alsendo de materialo por la Radio-Gazeto Esperanta.

Materialojn, jurnalojn, demandojn kaj salutleterojn sendu al "Minska Radiotelefonstacio, Sovetskaja 47, Minsk. Por Esperanto-Radio-Gazeto."

Falun. — Ni legis en *Sveda Laborista Esperantisto* (redaktoro SAT-ano 902, Göteborg) ke Falun'a Radio-stacio disaŭdigados esperantan kurson. La lecionoj okazos, se eble, ĉiumarde kaj daŭros duonhoron. La horo por la komenco, pro teknikaj kaŭzoj, iom varios, sed la instruanto, je la fino de ĉiu leciono donos informon pri la horo de la proksima leciono kaj krom tio, la gazetaro enhavos informon pri tio. *(5495.)*

Krasnodar. — Brodkasta krasnodara Radio-stacio ĉiumerkrede je la ondo 513 m. dissendas en kaj pri esperanto raportojn. Tempo de raportado: de 19 h. 20 ĝis 19 h. 50 laŭ M. E. T. Raportanto: Vasilĉenko, P. Aŭskultantojn oni petas informi radiostaciestron K-don Alekseev (Krasnodar, Sovetio, Radio-stacio).

Bruxelles. — Radio-Belgique (508 m. 50) dissendas esperantan kurson ĉiusabate je la 21 h. 15.

Antwerpen. — La ĉi-supra esperanta kurso estas relajsita de Radio-Zoologie (265 m. 50) ĉiusabate je la 21 h. 15.

Malgraŭ la severa netuŝebleco de la fundamento, nia lingvo havos la plenan eblon ne sole konstante riĉiĝadi, sed eĉ konstante *plibonigadi* kaj *perfektiĝadi;* la netuŝebleco de la fundamento nur garantios al ni konstante, ke tiu perfektiĝado fariĝos ne per arbitra, interbatala kaj ruiniga *rompado* kaj *ŝanĝado,* ne per nuligado de aŭ sentaŭgigado de nia ĝisnuna literaturo, sed per vojo *natura,* senkonfuza kaj sendanĝera. *L. L. Zamenhof.*

(El "Fundamento de Esperanto" havebla ĉe la Adm. de SAT.)

AL LA KRITIKANTOJ

Respondante al enketo pri *Sennaciulo,* kelkaj K-doj sciigis sian opinion pri "Radio-Paĝo". Ni ĉiam estas pretaj kontentigi ĉiujn dezirojn; bedaŭrinde, kiam unu plendas, alia laŭdas pri la sama temo.

Pri la laŭdoj, ni ne parolas, sed ni devas respondi al la kritikoj.

Pri esperant-lingvaj disaŭdigoj: Ni ne povas sciigi la disaŭdigojn kiuj okazos la venontan semajnon, ĉar... 15 tagoj forpasas inter la sendo de l' informoj kaj la ricevo de la gazeto; eĉ niaj japanaj K-doj legus la informojn du monatojn post ilia okazigo!

Pri esperanta Radio-kalendaro: Ni dubas, ke niaj legantoj povas trovi en alia gazeto, pli ampleksan kaj pli ekzaktan liston. Ne necesas aperigi ĝin en ĉiu numero. Ĉiudumonate sufiĉas. Intertempe, ni sciigas pri ŝanĝoj, ĉesoj aŭ novaj elsendoj.

Pri precizaj horoj: Tio estas malfacila tasko, ĉar multfoje ni ne scias, sub kiu meridiano kuŝas la citita sendstacio. — Pri tio, ni konsilas al niaj korespondantoj, ke ili bonvolu uzi la T. U. (tempo universala), adoptita, de la Internacia Kongreso de Radio-amatoroj. Ĝi estas la tempo de Greenwich (G. M. T., tempo de okcidenta Eŭropo).

Pri teknikaj artikoloj: Ni tre dezirus aperigi nur sciigojn pri utiligo de Radio rilate al esperanto kaj Laboristaro; sed ni celas kontentigi ĉiujn, kaj ni ricevis multajn demandojn pri teknikaĵoj. Ĉar ni ne havas sufiĉe da tempo por letere respondi al ĉiuj, ni kelkfoje aperigas artikolon, kiu respondas al deziroj esprimitaj de kelkaj K-doj.

Pri informoj: Neniu plendas. Sed ni devas konfesi ke, el dek informoj rilataj al Laboristaro aŭ esperanto, ni ĉerpas naŭ el burĝaj gazetoj. Tio estas bedaŭrinda. Laŭ nia opinio, la kontraŭo devus okazi; t. e. ke la laboristaj gazetoj povu ĉerpi interesaĵojn el nia "Radio-Paĝo". — Por tio, ni bezonas ĉiaman helpon de ĉiuj SAT-anaj Radio-amatoroj.

Konklude, nia "Radio-Paĝo" estos tia, kia vi faros ĝin, ĉar ni akceptas kunlaboradon de ĉiuj. *H. Nicollet.*

*

RADIO AŬ RADJO?

Rilate la enketon ĉu "Radio aŭ radjo", mi rimarkas, ke en ĉiuj slavaj lingvoj, same kiel en la germana lingvo, oni elparolas la vorton "Radio" laŭlitere, t. e. fonetike, ne donante al la sonoj alian nuancon ol ili valoras en la lingvo latina. La vorto Radio apartenas vere al tre simpla aperaĵo fizika. Kaj kion ni radiistoj kutimas per ĝi difini? Nenion alian ol preskaŭ la tutan elektroteknikon, komencante per la elektra generatoro kaj finante ĉe la telefonaŭdilo. Ni faris nenion alian ol simple pruntepreni ĉi vorton por nia tre komplikita radiista afero, ni faris la samon, kion faras la komercistoj, elektante por sia entrepreno la "firmon". Pro tio, ke nia firmo estas plene honesta, mi opinias, ke ni povas ankaŭ konservi la elektitan eble fantazian nomon *"Radio"*.

Fr. Hájek.

Sub signo de Gaja Muzo!

★

Verdkata Testamento

de

RAYMOND SCHWARTZ

Afr. 2.— mk. g.

ĉe la ADMINISTRACIO DE SAT.

TRA ESPERANTIO

LA GRAVECO DE LA ESPERANTO-MOVADO

Ĉi artikolo estas la antaŭparolo, kiun skribis la aŭtoro de "La Kosmopolita ideo" por la esperanta eldono de sia verko. Niaj K-doj, precipe tiuj, kiuj propagandas en liberpensulaj medioj, utiligu tiujn aŭtoritatajn dirojn por la poresperanta agitado. — *Red.*

La helplingvo esperanto ne estas hazardaĵo. La koncepto pri universala interkompreniga lingvo devis necese naskiĝi en la estiĝa procedo de l' internaciaj materiaj kaj ideaj rilatoj. La komenciĝanta mondekonomio necese kondukas al mondlingvo. Ne nur pro praktikaj kaŭzoj, ĉar ekz. la progresanta propaganda produktado kondukas al tipigo de teknikaj formoj. Plie, la esperanto-movado estas la akompana fenomeno de tiu adaptiga procedo, kiu siaflanke estas kondiĉata de la universaliga tendenco de la ekonomia evoluo.

Ĉi evoluo iam disigis la malvastajn formojn de patriarkeca konstituo, ĝi submetigis la tribojn al la genta komunumo, ĝi igis la gentojn kuniĝi sur vastaj teritorioj. La burĝa revolucio enkondukis epokon de internaciaj interrilatoj: la komerca kapitalo venkis super la grundorento. La hejmlanda kampo perdas sian superregantan karakteron en la ekonomia vivo; ĝi pluvivas ankoraŭ en la sentoj, sed la intereskomunumoj fine montras sin pli fortaj kompare al la malnovaj grundosidaj raskomunumoj.

La progresanta industriigo elvokas la akumuladon de la kapitalo, sed samtempe ankaŭ la akumuladon de la Proletaro. Sorto-problemoj de la homaro atendas sian solvon; la sorto ne plu estas konsiderata kiel neevitebla kaj la sorto-komunumo "nacio" komencas perdi sian sencon, kiam ni fondas la senklasan socion sur la tero.

Kie ajn oni provas revivigi la naciismon, tio okazas sub signo de reakcio. Ĉar la religieco de la ekspluatata amaso malaperas, la reganta klaso penas mobilizi la ankoraŭ efikajn naciistajn instinktojn. La leviĝanta Proletaro male havas intereson kontraŭbatali ĉiujn reakciajn tendencojn, do ankaŭ la religion kaj la naciismon.

La esperanto-movado ne nur gravas, ĉar ĝi alligas la senperan interkompreniĝon al la internacia Proletaro, sed ankaŭ ĉar la unueca lingvo havas kosmopolitigan elementon, ne subtaksebla por la psika transforma procedo de la socialisma evoluo.

La esperanto-eldono de mia verko "La kosmopolita Ideo" pro tio servas duoble al la sennaciigeca propagando: la ideo de internaciismo varbas por la internacia lingvo kaj la internacia lingvo proklamas la ideon de l' internaciismo.

Vieno, 10. oktobro 1926. *Th. Hartwig*, Prezidanto de Internacio de Proletaj Liberpensuloj.

Oficiala Informilo

POST LA VI-a KONGRESO

Lastan jaron, je sama dato, ni estis ricevintaj plendojn pro la prokrasto de la voĉdono pri la decidoj de la Wiena Kongreso. Ĉi-jare, same prokrastiĝas la voĉdono pri la decidoj de la Leningrada Kongreso, tamen neniu protestas... — Kial? — verŝajne ĉar, samkiel ni, la membroj ne klare komprenas ĉi-decidojn.

Ni malfermu la Kongres-Protokolon kaj legu. Kiaj estas la decidoj de la Kongreso rilate al la Statuto, kiuj validos nur post aprobo de la tuta membraro? — Jen estas:

A) — paĝo 44: *la Kongreso akceptas* kiel deziresprimon *la jenan proponon: — "en ĉiu loko, kie ekzistas pli ol du ge-SATanoj, ili laŭeble organizas SAT-grupon, kies tasko estas: organizita plenumado de la SAT-servoj, sennacieca memedukado, varbado al SAT ktp ..." — Poste la kongreso akceptas samkondiĉe* kiel deziresprimon, *ke — "en ĉiu loko kie ekzistas SAT-grupo, aniĝo al SAT povas okazi nur pere de ĉi-SAT-grupo".*

Rimarko: *la Kongreso ne akceptis tiujn proponojn kiel statutŝanĝojn, sed nur kiel deziresprimojn.*

B) — paĝo 46: *la Kongreso proponas* ŝanĝi la artikolon *23 el nia Statuto tiamaniere — "la E. K. rajtas en ĉiu urbo, kie ne ekzistas SAT-sekcio, aŭ SAT-grupo..." —*

C) — paĝo 47: *la Kongreso akceptas la proponon ŝanĝi la artikolon 26 tiele — "la raportoj laŭeble devas esti koncize aperigataj en la oficiala presorgano plejlaste je 30 tagoj antaŭ la Kongreso" —*

D) — paĝo 54: *la Kongreso proponas baloton pri nova K. K....*

Unue ni konsideru la punktojn A kaj B. Tuj ni ekvidas ke A estas nur deziresprimo *kaj sekve ne prezentota al voĉdono. Nun restas la punkto B... aludanta pri rolo, funkciado de SAT-grupo, kio ne ekzistas oficiale. Mankas do alia decido pri statut-ŝanĝo rilate al fondo de SAT-grupo. Alivorte la Kongreso devus decidi: 1. pri oficiala fondo de SAT-grupo. — 2. kaj nur poste pri funkcio, rolo de tiu grupo.*

Niaopinie, en tiaj kondiĉoj, ne eblas okazigi voĉdonon nur pri la punkto B, ĉar ĝi sole ne sufiĉas. Eble la Kongreso idee juĝis necesa la fondon oficialan de SAT-grupo kaj la oficialiĝon de la jam fonditaj SAT-grupoj; sed ien la Kongreso ne opiniis necese enkonduki ŝanĝon en la Statuto. Kaj cetere tio estas nur supozo. Kompreneble, ni (E. K.) nek rajtas, nek volas uzurpi la rolon de la Kongreso.

Post flankelaso de la proponoj A kaj B, restas la proponoj C kaj D. Nedubeble kaj klare la proponoj C kaj D koncernas la voĉdonon. Sed ĉu urĝas tiel, ke ni okazigu specialan voĉdonon nur pri ili? — Ni dubas ĉu troviĝos unu sola ano por respondi jese tiun demandon. Sed ni estas konvinkitaj, ke multaj riproĉus, se ni elspezus la 200 mk. necesajn por okazigi ĝeneralan voĉdonadon. Ni ja devas esti tre ŝparemaj, — jam ni enkondukis reformojn iom dolorigajn (apero malpli ofta de Sennaciulo ktp.). Laŭ nia opinio, neniu SAT-ano malaprobas la proponon C, kies boneco por la Asocio estas evidenta. Do, E. K. promesas respekti ĉi-proponon provizore ĝis "regula" akcepto, t. e. ke la raportoj aperos en Sennaciulo *30 tagojn antaŭ la VII-a Kongreso.*

Kaj pri la punkto D, kial ne renovigi la mandaton al la nuna K. K. provizore ĝis proksima, nepra voĉdono ĝenerala? — En tio, laŭ ni montriĝas nenia danĝero.

*

Almenaŭ estas evidente, ke la konfuza maniero, laŭ kiu estis alprenataj la "deziresprimoj" montras, ke la kongresanoj mem ne havis tre klaran ideon pri la afero. Tiakondiĉe ni opinias pli saĝe, pli profite por nia kaso, ne okazigi nunjare ĝeneralan voĉdonadon pri afero ne sufiĉe matura.

La demando pri fondo aŭ nefondo de oficialaj SAT-grupoj estas treege grava por nia movado kaj indas larĝan pritraktadon. Ni ja devas eviti maltrafajn decidojn. Tial ni proponas, ke la temo estu diskutata en la SAT-rondoj kaj sur la paĝoj de "S-ulo": Ĉu ekzistu aparte SAT-grupoj aŭ SAT-anaj frakcioj, *(rondoj, sekcioj)* funkciantaj en senĉesa kontakto kun la poresperantaj grupoj ekzistantaj?

Jen la problemo. Kiu estas la plej bona solvo? Ekzekutiva Komitato.

*

PRI ADRESARO POR LA KOLEKTIVA (GRUPA) KORESPONDADO

La jarlibro 1927 devas kontentigi la kreskantajn bezonojn de *l' peresperanta laboro,* precipe de *l' lab. internacia korespondado.* Ja en iuj landoj (USSR, ekz.) la laboro estas ĝenata pro la foresto de sufiĉa adresaro de l' proletaj grupoj, priservataj de SAT-anoj. Bonaj sukcesoj estos atingeblaj nur, se la adresaro fariĝos pli efika laborilo. Tial E. K. decidis aldoni al la membro-adresaro en la jarlibro ankaŭ *adresaron de l' kolektiva (grupa) korespondado.*

Tio signifas, ke ni bezonas por la jarlibro ankaŭ la adresojn de ĉiuj prolet. grupoj, organizoj, gazetoj, institutoj, kiuj uzas la servon de SAT (estas perataj de iuj SAT-anoj) aŭ akceptis tiun peradon por ilia internacia korespondado.

Principe ni jam indikas jenajn speciale necesajn adresarojn: *I. Por interfabrika korespondado* (fabrikoj, laborejoj); *II. Partiaj (proletaj) grupoj; III. Sindikatoj kaj unuiĝoj por sindikata unueco; IV. Kooperativoj kaj kooperativistaj grupoj; V. Grupoj de ILH, IRH; VI. Prolet-sportaj grupoj; VII. Liberpensaj grupoj; VIII. Junul-grupoj; IX. Laboristin-grupoj; X. Infan-grupoj; XI. Gazetoj, akceptantaj esp.-lingvajn korespondojn.*

Ni atendas, ke la SAT-anaro alsendos grandnombre tiajn adresojn por formi efikan kaj plej valoran adresaron. Sendu ĉion al la kompilontoj: *De Bruin (Enschede)* kaj *Snejko (Minsk).*

Ni precipe atentigas, ke la SAT-anoj devas enketi inter la grupoj kaj asocioj de sia loko pri la demando, ĉu ili deziras aranĝi interNacian korespondadon pere de l' SAT-apa-

rato. Ja la kvanto de priservataj grupoj ekster Sovetio (kaj iom parte Germanio) absolute ne estas sufiĉa. Komunikante per poŝtkartoj la adresojn, la K-doj devas komuniki la membronombron de l' grupo aŭ asocio kaj indiki la adreson de l' grupo aŭ de l' korespond-peranto. Por ke ĉiuj grupoj kaj organizoj sciu la adresojn de analogiaj grupoj korespondantaj per esperanto, konsilu al ili aliĝi al SAT. Elspezinte modestan kotizon, ili ricevos valoran laborilon.

Ĉiuj landaj kaj lokaj informservantoj, kiuj ne jam komunikis siajn adresojn al la *kompilanto* (K-do V. Kolĉinski), rapidu tion fari. Ja tiuj K-doj estos signitaj per specialaj literoj en la Jarlibro.

Rapidu, ne prokrastu! ... *E. K.*

*

Al Francianoj

La sekretario de Ekzekutiva Komitato peradas la pagon de abono, kotizo kaj libromendo. Oni ĝiru la monon per la poŝta ĉekkonto *"Glodeau, C. C. 26 132, Paris"*. — Por koni la en franca franko prezon de niaj libroj, sufiĉas sesobligi la en marko prezon (ĉar *nune* 1 germ. marko valoras 6 fr. frankojn). Ekz.: Petro (2-a eldono) kostas 0,70 mk. g. aŭ 4,20 fr. fr. — Plie ni rememorigas, ke ni cedas 20%-rabaton al niaj membroj po 1 ekz. de ĉiu libro.

*

MEMBRECO 1927

Kontrolante nian kartotekon ni konstatas, ke multaj K-doj ne jam renovigis la membrecon por 1927 j., ĉar la tempo urĝas, ni lastfoje alvokas la Gek-dojn plenumi siajn devojn. Ni jam skribis en iu n-ro de "S-ulo": *ju pli rapide vi renovigas vian membrecon, des pli frue ni povas kompili la Jarlibron.* Ĉiu kontrolu sian membrokarton kaj kiu ne havas la kotizmarkon por la jaro 1927, tiu nepre sendu sian kotizon, alie via adreso ne povas aperi en la Jarlibro. Rapidu, rapidu!! *Adm.*

*

MUNICIO AL SAT KAJ ĜIAJ ORGANOJ

(de 19. X. ĝis 22. I.)

H. D. (4227) 3,50 fr. fr.; (1889) 4 fr. fr.; (783) 0,95 rubl.; (962) 1 ŝil. aŭstr.; (7429) 2 fr. belg.; (1804) 0,50 mk. g.; (5856) 0,25 mk. g.; (90) 2 mk. g. — *Urĝa alvoko:* Raar-Leiden 1 guld.; Barrot-Buenos-Aires 4 pes.; Hoogervorst-Aalsmeer 2,50 guld.; Bitzer-München 5 mk. g.; 6 Kievaj SAT-anoj 2,70 rubl.

*

La SAT-aparato servas

La fulgbalaista profunuiĝo en Ĉekoslovakio travivas akrajn batalojn por plibonigi la vivkondiĉojn de siaj membroj. Konstante altiĝantaj vivkostoj kaj elspezoj profesiaj progresas diagonale kun la konstante malaltiĝataj salajroj. Pro kaj per la libera konkurado, tiu ĉi "apogilo de l' entreprenado", la mastrojposedantoj de la titolo *fulgbalaista mastro*, kiun ili ofte ricevis nur heredece, la labordonantoj atingis, ke la taksoj estas malaltigitaj sub 50% de la iama nivelo. Kaj ĉi-perdon de siaj enspezoj la labordonantoj kompensas per salajro-malaltigado.

En decembro 1926, la krizo pliakriĝis. Akcidente defalis dum la laboro en kvar sinsekvaj tagoj, tri kolegoj de sur tegmentoj. Unu el ili estis prezidanto de la Faka Organizo de Fulgbalaistoj, K-do Javorsky en Pilsen. Pro tio pligrandiĝis la kuraĝo de la labordonantoj por ataki la laboristan organizon. Ĉefa ilia rimedo estas la multlingveco de niaj sammetianoj. Javorsky sukcesis kunigi en unu unuiĝon la hungarlingvajn kolegojn, eĉ la germanlingvanojn el Moravio. Nur la germanlingvanoj el Bohemio rezistas ĉian ajn klopodon pri organizo.

Por iom pli ekscii pri la stato de nia profesio, mi serĉis jam delonge kontakton kun eksterlandaj kolegoj. Sed sensukcese, ĉar mi sciis nenian adreson. Fine mi turnis min al K-do Ernst Doraŭ el Berlin. SAT-ano 5438, kun peto, ke li peru al mi kelkajn informojn. Li plenumis mian peton pli bone, ol mi atendis. Li transdonis mian leteron al la prof. unuiĝa sekretario en Berlin, kiu sendis al mi tiom da materialo, koncernanta la demanditajn aferojn, ke mi vere ekĝojis. Eble mi pro la nuna aferstato devos iom ĉesigi miajn esp-ajn laborojn, ĝis ni venkos en la nuna batalado. K-do Doraŭ ne menciis en sia respondo pri la rekompenco; do mi donas dek Kĉ al la *Jubileo-Ĉeno* de SAT, pere de la Lab. Esp. Klubo en Pilsen, ĉar mi persone konvinkiĝis, ke la SAT-aparato funkcias — por la bono de la Proletaro. Kaj specialan dankon al K-do Doraŭ! *Jezek (Erinazzo 6444)*

Koleŝovice apud Rakovnik (Ĉekoslovakio).

*

SAT servas

Grava servo al sovetiaj lernejoj per SAT-aparato

Studado de germana lingvo en multaj sovetiaj lernejoj de dua grado estas deviga. Lingvostudado estas peniga, malfacila afero. Instruistoj de germ. lingvo en lernejoj de urbo Perm (Uralo), dezirante fari la lernadon pli interesa, turnis sin al oficejo por Internacia Ligo ĉe Perma gazeto "Zvezda" kun la peto, havigi al la lernejoj ilustritajn germ. jurnalojn. "Zvezda" siaflanke sin turnis al Proleta Esperanto-Gazetservo ĉe SAT, kiu dissendis koncernan alvokon al germ. laboristaj gazetoj. Responde "Zvezda" ricevis *centojn* da ilustritaj jurnaloj, precipe el Leipzig kaj Essen. Kun granda "intereso" kaj diligento la lernantaro tradukas la subskribojn-klarigojn sub la ilustraĵoj. La instruistaro esprimas sian plenan kontentecon pri la atingitaj rezultoj, kaj petas, ankaŭ ĉi-loke sincere danki la donacintojn kaj la Prolet. Esp.-Gazetservon. *H. Frank (2144).*

*

Kiun timas burĝaro?

(Al la demando, ĉu vere esperanto servas al la Proletaro tutmonda)

Ekzistas en la nord-orienta parto de Eŭropo malgranda ŝtato, kies reganta klaso havas grandan esperon pri sia estonteco, tamen ne pli kaj ne malpli grandan ol en ĉiu alia lando de Eŭropo. La burĝaro ĉie estas la sama.

Kaj ĉar ĝian estintecon minacas la Proletaro — la lasta nature estas persekutata. Ĉar SAT estas unu el la organizoj de la Laboristaro — sendube oni ĝin ankaŭ persekutas. Tio estas la plej bona pruvo, ke SAT estas klaskonscia, proletara Asocio.

La suba letero, kiun sendis mia bona estonia K-do (lia nomo ne povas esti konigata), ne estas la sola dokumento tiaspeca; sed ĝi aldonas unu ĉapitron al la libro, kiu estonte nepre estos verkita kaj nomita: "Krucuma vojo de l' proletara esperantista movado". —

"... Oni trovis ĉe mi *Sennaciulon* kaj de post tio ĉiu mia paŝo estas observata. Feliĉe mi ĝustatempe sukcesis forigi ĉion suspektindan. Komprenеble mi nun dum kelka tempo ne povas verki ion por vi. Domaĝe! Espereble oni ne sukcesos pendigi min je iu paragrafo. Ni vidu. Kiam la situacio pliboniĝos, mi sciigos Vin.

Vivu sennacieco!

Vivu SAT!

Salutante Via

Estonia esperkoro."

Kiam oni demandas nin, ĉu laboristaj esperanto-organizoj estas samtempe klaskonsciaj batalemaj asocioj, ni nur montras ĉi-tiun kaj similajn leterojn — tio sufiĉas.

P. Kirjuŝin (4424).

*

Resendu!

Por enpresigi en la ĉi-jara Jarlibro kompletan kaj detalan liston de landaj lab.-espistaj asocioj kaj internaciaj fakaj aŭ profesiaj organizoj esp-aj, ni sendis al ĉiuj al ni konataj tiaj organizoj "Demandaron". Ni petas baldaŭan resendon. Organizoj, kiuj ne ricevis la Demandaron, bonvolu peti ekz-on ĉe G. B. de Bruin, Wagelerdw.-str. 28 B, Enschede, Nederlando.

*

Kamaradoj Stenografoj!

La germana sistemo "Arends" estas uzebla por ĉiuj lingvoj. La estraro de "Germana Laborista-stenografa Unuiĝo" aprobis proponon de K-do 1851, eldonigi broŝuron "Esperanto-Stenografio, laŭ sistemo Arends". Ĉiuj Gek-doj sendu proponojn pri tia broŝuro al adreso: Esperanto-Informejo, Schweidnitz, Germanio. K-doj, helpu en tiu ĉi afero! Unu organizo proletara subtenu la alian! Lingvo kaj skribo estas la bazo de scio! (S.)

*

ALVOKO!

K-doj ĉiulandaj! Unu amiko mia, *Wassili Hubkin*, dum la milito perdis sian fraton, kiu nomiĝas *Stefan Hubkin*, nask. majo 1896 en *Vinogradovka*, profesie ŝuisto k. estis soldato en regimento "Dimbirski" n-o 131. En 1915, dum batalo apud Lemberg en Galicio, li estis militkaptata k. forsendata al Lemberg'a lazareto (vundita!). Ĝis hodiaŭ mia amiko ne scias, kie troviĝas lia frato. Helpu unuiĝi la fratojn! Bonvole sendu iajn informojn al mia adreso: *Esperanto-Informejo, Schweidnitz (Germanio).* Elspezoj estos pagataj; sendintoj de informo ricevos donacon.

SAT-ano 1851.

*

KRONIKO

Alĝerio.

Alger. — Stariĝis esperantista laborista grupo; "Prol-Esper" kun dek unu membroj. El ili naŭ SAT-anoj. La membroj ne pretas al praktika laboro, ĉar el ili ok bezonas lernadi ankoraŭ 3 monatojn.

Nia ĉefa tasko estos priatenti la agadojn kaj sugestojn de SAT por pli fortigi tiun organismon en ĝiaj tutmondaj radikoj. La kolektiva korespondado por gazeta Esperanto-

Servo speciale atentigos nin. Adreso: "Prol-Esper", Brasserie du Centre, 3 Rue de Lyon, Alger. Por registritaj leteroj kaj paketoj: K-dino Cécile Préfaut, 3 rue de Lyon, Brasserie du Centre, Alger.

Rimarko. La SAT-peranto estas de unu jaro superŝutata de korespondopetoj, eĉ de ne SAT-anoj (!!?). Al ĉiuj li petas pardonon pro la prokrasto. La kolektivoj estos unue kontentigataj. La aliaj ricevos respondon de la lernantoj, nur iom post iom, laŭ iliaj korespond-kapablo kaj korespondemo. *(923.)*

Aŭstrio.

Götzendorf. — Pasintaŭtune, K-do Nather paroladis pri "Esenco kaj celo de esp. k. ties signifo por tutmonda Proletaro. Rezulte kurso kun pli ol 50 lern. — Jan. fondiĝis "Esp. Grupo Lab. Amikeco" kun ĉirk. 22 anoj. Oni decidis tuj aniĝi SAT-on, kiel organizo k. nur poste fariĝi unuopaj SAT-anoj. La nova SAT-grupo petas sendon de ĉiuspecaj espaĵoj, gaz. ktp. k. dez. korespondi kun eksterlandaj SAT-anoj k. grupoj. — En nia popollernejo estos enkondukata esp-o nedevige, instr. K-do Nather, kiu aranĝis enkondukan kurson antaŭ la konsilantaro k. instruantaro. Kiu povas rekomendi al ni bonan porinfanan lernolibron, ne burĝeman, nek tro karan? *(6954.)*

Wien. — La ĉi-tiea SAT-anaro kunvenis la 15. jan., kaj post la konstato de la nefunkcio de la "Labesko" elektis du novajn K-dojn: E. Fischer (7385), K. Eder (6889) k. J. Batta (246). La nova adreso de *"Labesko"* estas: J. Batta *(por "Labesko")*, Wien XIX, Grinzinger Allee 7, Bar. 33—37 (Aŭstrio). Ni petas ĉiujn K-dojn, ke ili ne superŝutu nin per artikoloj, ĉar ni nur tre malmultajn artikolojn povas nun loki en la laboristajn gazetojn. Ni devas unue organizi fundamente la aferon. — Laŭ komisio *246.*

Britio.

Lancashire kaj Cheshire provincoj. — Bona SAT-propagando okazis ĉi-tie. Nov., dank'al Gek-doj Caray, Stenthorne, Wans, ktp., SAT-grupo stariĝis en la grandega ŝip-urbo *Liverpool;* ankaŭ kunfandiĝis *Salford* kun *Manchester* grupo; progresas 3 klasoj ĉe *Altrincham, Salford* k. *Stockport.* Dec. stariĝis SAT-grupo pasiva en *Altrincham* (8 anoj). Ĉiu ano respondecas ian devon rilate *Labesko* sub gvido de K-doj *P. Air* k. *S. Andrews,* kunlaborantaj kun K-do McGinley el Manchester-Salford grupo, *Labesko* gvidanto. Ĉe *Miles Platting* K-do Boates kurs-organizadas, ankaŭ en *Oldham.* Dank'al laboro de *Manchester-Salford grupo,* 10 novaj anoj varbiĝis por SAT. *Sekretariino 508.*

London. — *"The Patriot"* (La Patrioto) faŝista monata revuo, aperigis (30. 12. 26) longan artikolon: "Esperanto and the Reds" (Esperanto kaj la Ruĝuloj), verkita de iu, kiu evidente estas bonege informita pri SAT k. ties organoj k. kongresoj. La artikolo eĉ citis el la letero de Lunaĉarski al la VI-a. Ĉu tiu faŝista atako kontraŭ SAT konvinkos la lab. gvidantojn, kiuj ankoraŭ rilatas skeptike al nia movado? Esperehle.

K-do 488 raportis 20 fojojn pri lia vizito en Sovetio k. kompreneble parolis ĉiufoje pri la utileco de SAT.

Egiptio.

Port Said. — Jan. fondiĝis esp.-grupo. Du kursoj, por komencantoj k. progresintoj, ĉiudufoje semajne ĉe K-do Fadel. Ni havas Vizitant-libron k. petegas, ke neniu trapasanta esp-isto malatentu enskribi sian nomon. Se eble, avizu la alvenon al K-do Mustafa, c/o Egyptian State Telegraphs; tiaokaze ano akceptos vin surŝipe aŭ ĉe stacidomo. Nia Prez. ĉiam estas trovebla ĉe Egipta Ŝtata Telegrafejo (20 metr. de la Doganejo).

Tanta. — K-ino Nikolaides fervore propagandas, precipe inter grekoj k. egiptoj, en ĉi grava urbo ĉe delto de Nilo.

Germanio.

Mügeln. — Fondiĝis SAT-grupo, komence malgranda sed bona. Kunveno, vendr. je la 8-a en la lernejo, ĉambro 6. — *Fr. Lehmann.*

Freiburg. — 15-12-26 okazis la ĝenerala kunveno de Lab. esp. Klubo "Progreso". Post raportoj de sekr. k. kas., la prez. akceptiĝis proponon lian aliĝi LEA-n k. Lab. Sportkartelon. SAT-aniĝis 6 klubanoj. Oficejo: Meriansstr. 2, II. Kunvenoj: ĉiun unuan merkr. de monato je la 20-a en "Goldenen Sternen", Emmendinger Str. 1. Ekzercvesperoj: ĉiumerkr. escepte la kunvenan merkr. je la 20-a en "Gewerkschaftshaus" (sindikatdomo). La 3 ĉefgaz. Freiburgaj priskribis nian ĝeneralan kunvenon. 10-2-27 okazos "letervespero" por la 16 lern. de komenckurso. 12-2-27 okazos "familia vespero" en apuda ĉambro de l' kunvenejo. *P. W. Huber.*

Sovetio.

Dolinskaja. — Daŭras 2 elementaj kursoj k. 1 speciala por instruistaro de loka 7-klasa fervoja lernejo. Aperis n-o 10 de loka murgazeto "Esperanto", kun kelk. tradukoj el esp. leteroj. Por perfektiĝi, ni kunvenas regule dufoje semajne k. iafoje vesperas amike. (5875)

Kremenĉug. — La 19. XII. 1926 kunvenis en klubo *"Proletarij"* la 1-a Kremenĉuga Konferenco de esp-istoj kaj esp-rondetoj. Ĉeestis 64 delegitoj, reprezentantaj la lokajn SAT-anojn, SEU-anojn kaj 11 rondetojn el kluboj, fabrikoj kaj lernejoj.

Speciale varmege salutis la Konferencon la prez. de Distrikta Komitato de IRĤ, K-do Berejnoj, kiu akcentis, ke la *ruĝa helpo* kaj la *mondlingvo* devas kunagadi solidare. Post la salutoj de diversaj delegitoj k. de K-do E. Izgur, la Konferenco prilaboris la demandojn: pri la stato kaj la perspektivoj de l' esplaboro en Kremenĉug, pri fondo de esper. ĉeloj en 11 lokoj (kluboj, sindikatoj, lernejoj), pri la kotizo al la loka esp. organizo, pri Komitato de Kunhelpo al la movado... En la rezolucio pri la § 1 de l' tagordo, la konferenco esprimis la deziron pri plej larĝa varbado por SAT k. abonado al la SAT-organoj.

Regule ekfunkciis la *esperanto-konsultejo* de l' Kulturfako de Intersindikata Konsilantaro. La konsultejo respondas al ĉiuj skribaj demandoj. La adreso estas: *Kremenĉug,* Dom *Sojuzov,* Esperanto-Konsultacii pri Kultotdele O. S. P. S.

Ĥabarovsk. — Organiziĝis ĉe Komjunula Klubo esp-ista grupo el 9 pers. Ĝi trastudis jam la duonan de la kurso. Ĉi koresp. kun eksterlando kaj partoprenas ĉiujn vivjurnalojn ĉe klubo. Ankaŭ organizita rondeto kun 21 junaj pioniroj (el 7 taĉmentoj, sume en Ĥabarovsk 47 taĉmentoj). — En ambaŭ grupoj gvidas SAT-ano Verŝini. Tria rondeto estas organizita ĉe teknika lernejo kun 11 part. — Nia adreso: Ĥabarovsk, Sovetio, komsomolskij Klub im. Kubjka. Krujku esperanto. *(4638.)*

Minsk. — Blankrusia oficejo de intern. lab. interligo ĉe SEU-organizo ricevis de finnaj presistoj proponon interrilatigi ilin kun blankrus-preslaboristoj. La letero (esp.-lingva) estis legata ĉe Centra Oficejo de pressindikato k. ĉe kunveno de l' presistoj de 1-a Minska presejo, kie ĉeestis pli ol 200 laboristoj. La propono estis entuziasme akceptata. Dum la kunveno, japana esp-isto K-do Kadzuvo-Tava raportis pri situacio de preslaboristoj en Japanio, Koreo k. Ĉinio.

Minska radi-telefon-stacio, kiu ĉiulunde je la 5.20—5.50 vesp. disaŭdigas esp. radi-gazeton, ŝanĝis sian ondlongon de 900 je 860 metroj. Ĉiutage komencaj vortoj estas blankrus- k. esp-lingvaj.

Dum 5 tagoj loĝis en Minsk speciale invitita Japana esp-isto K-do Kadzuvo-Tava, kies ĉeesto bone utilis por propagando. Krom supre-menciita parolado, li raportis en 4-a 7-jara lernejo pri "Infana movado en Japanio", pri "Nuntempa Japanio" en teksfabriko, pri "Labkor-a movado en Japanio" en tuturba kunveno de labkoroj, k. pri nunaj politikaj partioj k. "Unuecfronto en Japanio" per radistacio. Preskaŭ ĉiu gazeto notis lian alveturon k. aperis kelkaj fotoj k. artikoloj liaj. (4424.)

Minsk. — Dec. 31. dum novjara vespero de anoj de Centra partia klubo, en nomo de K. Marx estis solene transdonita al klubanoj ruĝa standardo, ricevita dum VI-a SAT-kongreso de niaj Essen-aj K-doj per K-do Neumann. Feb. 19. 1927 Minska SEU- k. SAT-organizoj festos 3-jaran datrevenon de ekzistado. Tiam ni intencas aperigi en ĉiuj Minskaj gaz. salutojn al ni de eksterlandaj SAT-anoj k. leterojn de niaj konstantaj korespondantoj pri utileco de l' internacia lab. interligo. Tial ni petas al ĉiuj plenumi sian devon.

4424, Minsk, poŝtkesto 33.

Motoviliĥa apud Perm. Funkcias esp. rondeto (15 partoprenantoj). Rondeto eldonas murgazeton "Internacia Proletaria Solidareco", kiu rondiras en kluboj, lernejoj, fabrikoj.

Perm (Uralo). *Esperanta rondeto* funkcias ĉe arta teknikumo. La partoprenantoj — gestudentoj — aranĝis viglan interkorespondadon pri temoj artaj. Sukcese daŭras funkcii *Internacia Korespondoficejo* ĉe Red. de gazeto "Zvezda". La gazeto represis multajn leterojn k. precipe desegnaĵojn ricevitajn por esp-o, havigis al laboristinoj de elektra stacio 25 ministlampetojn en Anglio, ricevis saluteteron al datreveno de oktobra revolucio de sveda Kompartio, provizis 7 lernejojn per ekzercmateriało por instruado de germ. lingvo (rigardu: "grava servo al sovetiaj lernejoj per SAT-aparato"). Korespondoficejon prizorgas K-do Frank.

INSTRUISTOJ via gazeto estas INTERNACIA PEDAGOGIA REVUO

oficiala organo de Tutmonda Asocio de Geinstruistoj Esperantistaj (TAGE)

Gazetabono: 2,50 mk. g.
Kotizo al TAGE: 0,50 mk. g.

Specimenon petu de **M. Goldberg,** Frohburger Str. 68, p., Leipzig S 3 (Germ.)

La Lingva Angulo

Demando:

1) *Ĉu oni rajtas uzi la akuzativon post la substantivo? Ekzemple, kia esprimo estas pli ĝusta: "li estis juĝenda pro persekutado DE LABORISTOJ, aŭ "li estis juĝenda pro persekutado LABORISTOJN"?*

Kvankam nenie en lernolibroj kaj esp.-libroj mi trovis similan parolturnon kun akuzativo, tamen "de" ŝajnas al mi esti iom konfuziga, ĉar oni povas kompreni ne nur, ke li persekutadis laboristojn, sed ankaŭ, ke li estis persekutata DE laboristoj. *Ro-No.*

Respondo:

a) En la lernolibro "Cours méthodique d' Esperanto. Versions.", kiu estas kolekto da sisteme ordigitaj ekzemploj por ĉiuj gramatikaj demandoj publikigita en la jaro 1909 de AYMONIER & GROSJEAN-MAUPIN, vi trovos (p. 115) jenan noton: "En maloftaj okazoj, por eviti duban sencon, oni renkontas senprepozician akuzativon post substantivoj devenantaj de transitiva verbo kaj esprimantaj agon". Kaj la aŭtoroj citas kelkajn ekzemplojn eltiritajn el la FUNDAMENTA KRESTOMATIO, sed ili eraras, dirante, ke tia uzado de l' akuzativo neniam renkontiĝas ĉe ZAMENHOF kaj ke ĝi estas tute evitinda.

Male, ĝi estas plurfoje uzita de ZAMENHOF, eĉ en liaj lastatempaj verkoj. Aliflanke, estante tute logika, ĝi estas kutima en la "vulgara" (ni diras hodiaŭ: "proleta") latina lingvo (Ekz. ĉe PLAUTUS), kaj ankaŭ en la slavaj lingvoj. Fine la angla lingvo ofte apudmetas akuzativan senprepozician komplementon apud la participo de estanteco, kiu anglalingve plenumas la rolon de verba substantivo. Ekz.: "Upon my approaching them. — By distributing information and organising examinations".

Jen kelkaj ekzemploj trovitaj ĉe ZAMENHOF: "Tre grava por la progresado de l' lingvo estas diligenta uzado ĝin en korespondado. (Ald. al la 2-a Libro). — La akuzativo estas enkondukita nur el neceso, ĉar sen ĝi la senco ofte estas neklara; sed la uzado ĝin en okazo de senbezono pli multe malbeligas la lingvon ol la neuzado en okazo de bezono. (Lingva Respondo, 1890). — La konstanta alkalkulado sin al ia speciala gento anstataŭ al la komuna nacio de la lando forte subtenas la gentan ŝovinismon. (Alvoko al la Diplomatio, 1915).

Aliajn ekzemplojn vi trovos en SENNACIULO: 12. II., 15. X., 19. k. 26. XI., 17. XII. 1925; 2. IX. 1926.

*

MEMORNOTO

Represis el "Sennaciulo".

Väst-Svenska Kuriren, Göteborg, 8-1-27: "Sciigoj el Siberio" (118). — *Ruĝa Standardo*, Vladivostok, 19-11-26: "Fordismo" (103). — *Arbeiderbladet*, Oslo, 27-11-26: "Japanio en la fanduĵo" (109). — *Zimia Lubelska*, (pollingva): "Klasa justeco en Germanio" (119—129). "Vivkondiĉoj en distrikto Bournemouth" (112), "Kiel oni loĝas kaj laboras en Nederlanda Indio" (118), "El Francia Ekspluatejo" (118), "Sciigoj el Ĉeĥoslovakio" (115), "Nuna ekonomistato en Rusio" (116), "Sciigoj el Hungario" (116).

Enhavis notojn pri SAT.

Graphischer Block, Berlin, 26-12-26: pri VI-a kongreso, de P. Klopfleisch. — Die Arbeiter-Bühne, Leipzig, jan./27: pri SAT k. "S-ulo", de O. Bässler. — *Pskovskij Nabat*, Pskov, n-o 179: raporto pri VI-a kongreso.

Enhavis Tradukaĵojn el esperantaj leteroj.

Za Mir i Trud, Rostov, 7-1-27. — *Molodij Bilŝovik*, Kiev, 30-12-26. — *Sächsische Arbeiter-Zeitung*, Leipzig, 6-12-27. — *Krasnij Gornjak*, Krivoj Rog, n-oj 121, 134, 147, 167. — *Pskovskaj Nabat*, Pskov, n-oj 182, 190, 212. — *Pskovskij Pahorj*, Pskov, n-o 46. — *Leninskaja Gvardja*, Pskov, n-oj 37, 42. — *Pskovskij Nabat*, Pskov, n-o 6. — *Murgazeto Interfratigo*, Pskov, n-o 12.

Enhavis priesperantajn artikolojn.

Molodij Bilŝovik, Kiev, 25-12-26: esp. leciono. — *Putj Rabselkora*, Rostov, 15-12-26. — *Za Mir i Trud*, Rostov, 30-12-26. — *The Plebs*, jan./27: esp. letero de anglo en Hungario. — *Pskovskij Nabat*, Pskov, n-o 252: pri intern. korespondo.

*

KORESPONDADO

Aŭstrio.

K-do *Alfred Hoffmann*, Frankst. 43, *Linz a. D.* (19 j.), dez. koresp. pri jun. movado k. ĉiul. Gek-doj. Certe resp.

Bulgario.

K-do *Asen Pohov* (19 j.), selo *Belica, Razloŝko*, dez. koresp. pri div. temoj k. ĉ. l., L, Pl.

Ĉekoslovakio.

K-do *Jar. Machek* (lernejestro), *Radkyně ap. Nová Paka*, dez. koresp. pri alkoholismo, seksa, virina demandoj, religio k. a. interesaj temoj. L, Pl, k. ĉ. l.

Estonio.

— Leterportistoj de ĉ. l., per PK. mi dez. interŝ. sciigojn pri niaj salajroj k. prezoj de vivbezonaĵoj. *J. Vahtkerl*, 23, jaoskond, *Tallinn*.

Germanio.

K-do *Alfred Kipker*, Marlerstr. 14, *Dorsten i. W.*, dez. koresp. kun junaj Gek-doj el ĉ. l. pri ekonomio, politiko k. lab. temoj. Interŝ. PM, L, PK.

K-do *Willy Weissbach* (sportulo), Turnstr. 1, *Kändler b. Limbach i. S.*, dez. koresp. pri ĉ. temoj, L, Pl, bfl. k. ĉ. l.

K-do *Eberh. Vogelhuber*, Schwanenstr. 2, *Ansbach i. Bay.*, dez. koresp. PK, Pl, bfl. k. ĉ. l. Certe resp.

K-do *Hans Krauss*, Urlasstr. 37, *Ansbach i. Bay.*, dez. koresp. PK, Pl, bfl. k. ĉ. l. Certe resp.

K-do *G. Kindler, Hohenliebtal Schönau K.* (Silezio), dez. koresp. k. Britio, Francio, Usono, Sovetio, Hispanio, L, Pl.

K-do *Arthur Mildner, Cunnersdorf, Nr. 8, b. Pirna a. E.*, dez. koresp. k. vegetaranoj pri vegetarismo k. ĉ. l.

K-do *Paul Thomas*, Mühlstr. 8, *Freiburg i. Schles.*, dez. koresp. k. ekstergermananoj, precipe interŝ. fot-aĵojn. Resp. garantiata.

— "La anarko-sindikalista grupo, dez. koresp. pri anarkiismo k. aktualaĵoj, k. ĉ. l. L, Adr.: *Fred Schröder*, Mönchebergstr. 8½, *Kassel*.

— Grupo de sportuloj (komencantoj) dez. koresp. k. ĉ. l. pri ĉ. temoj. Adr.: K-do *Gladbach*, Restauration zum Kurhaus. *Auf der Höhe, Kr. Solingen*.

— Grupo da komencantoj (naturamikoj) dez. koresp. pri ĉ. temoj k. ĉ. l. Adr.: K-dino *Ottilie Groth*, Sandstr. 14, *Solingen, II*.

K-do *Walther Schreier, Lausa ap. Dresden*, Privatstr. 27, dez. koresp. pri div. temoj k. ĉ. l.

Hungario.

K-do *Béla Major, Dombovár*, ŝatus koresp. pri div. temoj, ĝoje mi interŝ. P. M.

Jugoslavio.

K-do *Miloŝ Vidakoviĉ* (19 j.), Stajiĉa, 13. *Valjevo*, dez. koresp. k. ĉiul. Gek-doj.

Sovetio.

K-do *L. Berezin, V-Voloĉek*, Cerabkoop., dez. koresp. pri soĉiaj k. ekonomiaj temoj. L, PK. Resp. garantiata.

— Grupo de esp-istoj dez. koresp. k. ĉ. l. pri lab., vilaĝana, virina k. jurnala movadoj. Adr.: Ukrainio, Zaporojskij okrug distr. stacio *Meĉetnaja*, selo Pokrovskoe, Poŝtkesto D. k. E.

— Pionir-taĉmento en la nomo de Kalinin, dez. koresp. kun infan-organizaĵoj ĉiul. Adr.: K-do *R. Tkaĉenko*, Ĉeĥovski, 9, 1, *Kiev*.

— Pionir-taĉmento en la nomo de Tomski, dez. koresp. kun infan-organizaĵoj ĉiul. Adr.: *Pioner-otrjad pri tipografii Juz' a*, Zolotovorotska, 11, *Kiev*.

Skribu al esp. kursanoj, pri ĉ. temoj, resp. nepra, sendu esp-aĵojn ktp. Adr.: Gub. ONO, Kursoj Esperanto, *Ivanovo-Voznesensk*.

— Esp. gelernantoj dez. koresp. k. ĉ. l. pri lab. vivo k. a. temoj. Adr.: Rab. Klub, Rondeto "Esperanto", *Tejkovo*, (Iv.-Voznesensk gub.).

K-do *Ŝuvajev Aleksio*, Miza, Telefon. Zavod im. V. I. Lenina, *Nijni-Novgorod*, dez. koresp. pri ĉ. temoj, pref. k. ekstereŭropanoj k. okcidenteŭropanoj.

— Jenaj Gek-doj el *Ivanovo-Voznesensk* dez. koresp. pri ĉ. temoj k. ĉ. l., nepre resp.:

K-do *S. V. Arefjev*, Alekseevskaja, 11.

K-do *M. Smirnov*, Stepanova, Gub. Sov. Part. Ŝkola.

"Sennacieca Revuo" aperos kiel duobla n-ro (januaro—februaro)

K-do *A. K. Travkin*, Novo-Dmitrovskaja, 4.

K-dino *A. P. Lvova*, Gub. ONO. Esp. Kursoj.

K-dino *T. K. Kurapova*, Socialistiĉ. d. Sokolova.

K-do *L. Opackij*, 3-a Moskovskaja, *Ĉita*, *l.*, (19 j.), dez. koresp., PK, PM, bfl. Ĉiam resp.

— Prokrasto de miaj resp. kaŭzis jenon: La 1. I. 27, post longtempa animmalsano paŭmortigis sin mia edzino Mario, neforgesinda amiko k. K-do por mi k. por ĉ. konatuloj. Mi k. filino (13 j.) estas ĝisfunde ĉagrenitaj.

Adresŝanĝo: K-do *Hosejn Sadykov*, Bolŝaja Dvorjanskaja, 21, kv. 45, *Leningrad*. (Antaŭe en Novoĉerkask).

— "Junkomunista ĉelo" dez. koresp. kun komjunĉeloj k. ĉ. l. Adr.: *Kiev*, Ĥorevaja, 52, 3 Zaton, jaĉejka LRSM.

K-do *A. Fajnŝtejn* (komjunulo) Lvovska, 37, 5, *Kiev*, dez. koresp. k. ĉ. l.

K-do *M. Klioner*, Meĵigorska, 30, 12, *Kiev*, dez. koresp. k. ĉ. l.

K-do *G. Majorov*, Kontoro matersklada, *Dolinskaja*, Krivo-Rogsk. okr., dez. koresp. k. ĉ. l., L, PI.

K-dino *E. Ŝkurenko*, Poltavskaja, A-o, *Dolinskaja*, Krivo-Rogsk. okr., dez. koresp. k. ĉ. l. nur L.

— "Oficejo de Internacia Koresp. Lab.", org. ĉe lab. fervoj. klubo en nomo de Lenin, dez. koresp. k. kom-istoj, junuloj, virinoj, labistoj, sportistoj, fervojistoj org-ajoj, lab. kluboj k. ap. revoluciuloj. Resp. garantiata. Adr.: Gvidanto de la Ofic. I. K., *Petro Ĉernyŝkov*, Malo-Elevatorskaja, 27, *Rtiŝĉevo*, Sar.

— "Jun-revolucia grupo", dez. koresp. pri junular-movado k. ĉ. a. temoj k. ĉ. l. Adr.: K-do *Konstantino Timoŝenko*, Hakasskij okrug, *Ust-Abakansk*, Ĉernogorskie Kopi, Siberio.

K-do *A. Stahurski*, ul. R. Luksemburg, 11, *Ludinovo*, Brjansk. gub. dez. koresp. k. ĉ. l. (krom Germanio), pri ĉ. temoj, L, PI, bfl. PM. Certe resp.

"Ĉelo de Junkom. Unio", dez. koresp. k. aliland. ĉeloj pri junlab. movado (precipe k. metalistoj). Adr.: K-do *A. Stahurski*, ul. R. Luksemburg, 11, *Ludinovo*, Brjansk. gub.

K-do *G. Kujelev*, St.-Moskovskaja, Ŝvedov per. 3, *Smolensk*, dez. koresp. k. frizistoj (razistoj) el ĉ. l.

K-do *A. Gudkov* (radioamatoro), St. Leningradskaja, 4, *Smolensk*, dez. koresp. pri Radio-aferoj.

K-do *Oskar Epŝtejn*, Mitropolskaja, 4, *Smolensk*, dez. koresp. pri kino k. sporto.

Atentu

Ĥarkov-anoj, kiu el vi povas doni al mi informojn pri mia frato, *Jozefo Bock*, lasta adreso: *Ĥarkov, Cverglova, 13/4*.

Mi volonte rekompencos ĉiajn elspezojn. Informojn sendu al: *Hermann Bock*, Cianstengasse, 38, *Wien VIII*. (Aŭstrio).

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

La plej bona rimedo por subteni esperanton

★

— Mi volonte aĉetus SAT-librojn, se mi havus tempon por legi ilin...

Ne malofte oni povas aŭdi tian diron el la buŝo de fervoraj K-doj, ĉiam pretaj malavare donaci por la esperanta propagando.

Se tiuj K-doj iom pripensus, ili baldaŭ konvinkiĝus, ke la plej certa, la plej fruktodona subteno al esperanto estas ebligi la pliriĉiĝadon de SAT-Biblioteko.

Lingvo estas ja vivanta laŭproporcie je la verkoj en ĝi publikigitaj.

Ju pli ekzistas esperantaj verkoj, des pli facila estas la poresperanta propagando.

Libro estas fakto, K-doj! Aĉetu do la SAT-librojn, eĉ se vi ne havas tempon por legi ilin.

	Prezo mk. g.
Faŭsto, Goethe	1.20
Eklumo en Abismo, H. Barbusse (broŝ.)	0.80
Malgranda Terbiblio (Prolet. Atlaso), Szeréni	1.80
Proletaria Kantaro (74 kantoj kun notoj)	2.50
Tri Verkoj de Leo Tolstoj	0.80
El la Mondbildo de l' Nova Fiziko, Muravkin	0.60
La Kemio de la Universo, Fersman	0.60
Sekspsikologio de S. Ziegler	0.60
La Morto de Blanjo, Jean Tousseul	0.60
Ruĝo kaj Blanko de L. Ivn	0.60
La Komunista Manifesto (2-a eldono)	0.60
Dokumentoj de Komunismo	1.—
Etiko de P. Kropotkin	1.80
ABC de Sennaciismo, V. Elsudo	0.50
For la Neŭtralismon! E. Lanty (2-a eld.)	0.25
Kontraŭ Dio! Ateista Krestomatio	0.40
Orienta Blovo	0.40
En Katenoj de la Maljusteco	0.60
Ni Legu! Brunulo. (Internacia Legolibro) (3-a eldono)	1.—
Petro, kursa lernolibro laŭ parola metodo	0.70
Labor-Kajero al Petro	0.30
Karl Marx, Lia Vivo kaj lia Verko	0.60
Ŝtato kaj Revolucio, Lenin	1.—
Je la Nomo de l' Vivo, E. Izgur	2.—

(La prezoj kompreniĝas inkluzive sendkostoj.)

*

Mendu ĉe Administracio de SAT

Richard Lerchner

Leipzig O 27, Colmstrasse 1

Poŝtĉek-Konto 6835

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

La plej popularaj! La plej malkaraj!

Por germanlingvanoj!

Esperantaj lernolibroj kaj vortaroj de D-ro Emil Pfeffer

aperintaj en la Viena Tagblatt-Biblioteko:

Esperanto in 10 Unterrichts-Stunden. Kun elparolo, gramatiko, ekzercoj, poemoj, traduk-ŝlosilo ktp. Por meminstruo kaj kursoj. 6-a ĝis 10-a milo.

Erstes Esperanto-Lesebuch für Anfänger und Kurse. Elektita prozo kaj poezio kun laŭvorta germana interlinia traduko kiel ankaŭ lingvaj kaj literaturaj klarigoj. — Serĉado en vortaroj superflua!

Wörterbuch Esperanto-Deutsch. Enhavas ĉiujn de la Akademio akceptitajn vortradikojn kiel ankaŭ la plej komun-uzajn fakesprimojn. (Ĵus aperis.)

Wörterbuch Deutsch-Esperanto. Ĉirkaŭ 200 paĝoj da teksto kun pli ol 20000 germanaj vortoj kaj 30000 tradukoj. Kvarobla numero jus aperis!

Prezo por 48-paĝa volumeto 25 pfen., 2 kĉ., 40 gr.

Postulu senpagan prospekton kun prov-paĝoj de

Tagblatt-Bibliothek, Wien I, Fleischmarkt 5

Ĉiu klera aŭ kleriĝema homo ne povas ne studi la ideojn de *N. Lenin*.

Tial ĉiuj esperantistoj, ĉu amikoj ĉu malamikoj de la gvidinto de l' sovetia revolucio, devas nepre havigi al si la verkon:

ŜTATO KAJ REVOLUCIO

tradukita el la rusa lingvo de *G. Demidjuk*

Formato 18×12, 150 paĝoj. Prezo: 1 gm.

Mendu senprokraste al **Adm. de SAT., Colmstr. 1-III-Leipzig O-27.**

*

Opinio de neŭtrala gazeto pri la verko:

El la diversaj rusaj revoluciuloj, Lenin reliefiĝis kiel pli bona idealisto ol la ceteraj. Pro tio lia verko vekos intereson ĉe ĉiu rondo de laboristoj, laborantaj por sia libero.

La paragrafojn de la verko oni legas kun intereso. La doktrino de Marx ludas ĉefan rolon, kaj la aŭtoro trafe disvolvas la ideojn por instrui la laboristojn por la definitiva batalo.

Superflue estas diri, ke la libro, korekte tradukita kaj presita, meritas akcepton tre koran ĉe ĉiu rondo de progresemuloj. *Saljo.*

(*Kataluna Esperantisto*, decembro 1926)

Ĉu jam troviĝas en via esperanta libraro la unika verko, kiu ebligas komprenon de la homaj problemoj kaj historio, la *unua proleta atlaso?* Se ne, havigu al vi ĉi belan instruan verkon.

MALGRANDA TERBIBLIO

originale verkita en esperanto de Prof. D-ro FERD. SZERENYI.

ENHAVO: 11 grandaj landkartoj kaj multaj skemoj kun klariga kunteksto sur bonega papero.

Form.: 26×36 cm. Prezo: **1,80** g. m.

Havebla ĉe la Administracio de SAT, Colmstrasse 1, Leipzig-O-27 (Germanio.)

Presejo: Uns-Produktivgenossenschaft, Leipzig (Germanio)